

Volume 8

September, 1910

Number 2

AMERIKA ESPERANTISTO

UNIVERSITY OF CALIFORNIA

A
MONTHLY
MAGAZINE
OF
ESPERANTO
THE
WORLD
LANGUAGE

PER COPY
10c
PER YEAR
\$1.00
IN
FOREIGN
COUNTRIES
\$1.25

AMERICAN ESPERANTIST COMPANY
700 EAST FORTIETH STREET : CHICAGO

Entered as second-class matter October 1, 1907, at the Post Office at Chicago, Ill., under act of March 3, 1879.

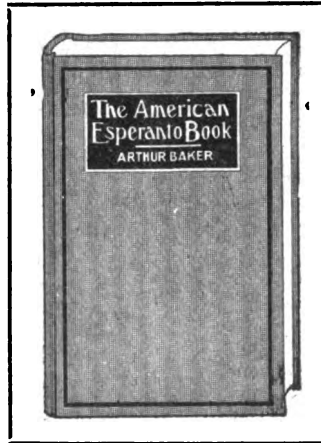
The American Esperanto Book

The Book That Made This Magazine

For over three years The American Esperanto Book has exceeded the sales of all other Esperanto text books in America, and the profits have been devoted to Esperanto propaganda and the support of this magazine. The only book written especially for Americans, with a strictly American circulation.

Pronunciation: Clearly explained, with keys and exercises. No teacher needed.

Grammar: The original international rules, with translation; a careful analysis from the viewpoint of the person of moderate education.

Exercises: Forty-two standard international exercises, by Dr. Zamenhof, author of Esperanto. Each has vocabulary notes and translation.

Vocabularies: Esperanto-English, complete, 76 pages; English-Esperanto, selected, 54 pages.

PRICES, COMBINATIONS AND CLUB RATES

Standard Edition, cloth bound, postpaid for \$1.00. <i>In clubs of five or more, .75</i>	\$1.50
With year's subscription to <i>Amerika Esperantisto</i> <i>The Combination in clubs of five or more, \$1.20.</i>	1.75
American Esperanto Book in Flexible Leather, \$1.25. <i>In clubs of five or more, \$1.00</i>	1.00
With year's subscription to <i>Amerika Esperantisto</i> <i>This Combination in clubs of five or more, \$1.40</i>	.60
The same book (same plates and pages) printed on thin bible paper, with paper cover, is <i>never</i> sold, but is given free with a year's subscription to <i>Amerika Esperantisto</i> at..... <i>In clubs of five or more, .75</i>	
This paper-covered edition is excellent for class work where cheapness and completeness are both desired. It has the necessary <i>vocabularies</i> , and with the magazine, there is much available <i>reading matter</i> . Given with a six months' subscription at..... <i>In clubs of five or more, .45</i>	

To Esperanto Clubs, and to responsible persons wishing to form clubs, we supply quantities of The American Esperanto Book, with magazine Subscription Cards, *on account*, to be paid for as sold. Nine-tenths of the Esperanto clubs in America use this book, and find it convenient to keep a supply on hand without investment. Unsold copies are always returnable.

AMERICAN ESPERANTIST COMPANY

700 East Fortieth Street,

CHICAGO

DESCRIPTIVE BOOK LIST

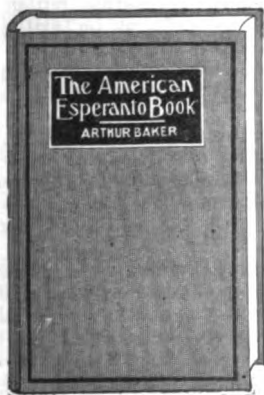
This Book List is published in response to a demand for a more complete description of the books than is usually contained in the mere title. While it is by no means a complete list of Esperanto literature it contains the titles of all the more important works, with a large list of minor productions. The prices are all for books delivered, by mail or express. Buyers are requested to note that, by purchasing a coupon ticket, they can secure \$5.50 worth of books for \$5.00.

TEXT BOOKS

THE AMERICAN ESPERANTO BOOK.

Extra Cloth Binding\$1.00
Limp Leather Pocket Edition..... 1.25

This book, the most widely-used in America, has been commended for what it omits as much as for the contents. The discussion of the grammar and syntax is brief and very clear. The exercises, originally prepared by Dr. Zamenhof, author of Esperanto, are printed with lesson vocabularies, notes and translations. These are followed by a very large Esperanto-English vocabulary, and an English-Esperanto vocabulary of several thousand words. The aim of the book was to place under one cover all the information necessary for an approximate mastery of the language. Though especially prepared for individual use and home study, the American Esperanto Book is used by nearly all teachers and classes. In addition to the actual value of the book in itself, a strong influence in favor of its use has been the fact that the proceeds of its sale have always been used in propaganda work.

COMBINATION PRICES.

Cloth Book and Magazine one year.....\$1.50
Leather Book and Magazine one year..... 1.75
Magazine one year, Paper Book FREE..... 1.00

CLUB DISCOUNTS.

Cloth Book and Year Subscription (clubs of five)\$1.20

Leather Book and Year Subscription (clubs of five) 1.40
Paper Book and Year Subscription (clubs of five)75
Paper Book and Six Months' Subscription (clubs of five)..... .45
Cloth Book, five or more..... 1.00
The rate indicated as applying to clubs of five applies to subsequent orders in any quantity from Esperanto club or bona fide subscription agent.

SPECIAL TERMS.

We supply "on sale" copies of the American Esperanto Book only, in cloth or paper binding, to the proper officer of an Esperanto club, or to a responsible agent, remittance subject to sale; unsold copies to be returned at our demand, in good order, charges paid by shipper.

IMPORTED BOOKS.

We are the largest importers of Esperanto Books. We carry all the latest and best works of the world's leading publishers. Please do not ask us to secure old, out-of-print or rare books. Imported books are not sent "on sale" under any circumstances. The prices quoted cover postage.

Cox Grammar and Commentary.....\$1.00

This book, while containing entirely too much matter for the beginner, tending to confuse him with its encyclopedic comment, will be found useful to the student after he has acquired a practical knowledge of Esperanto and had a considerable amount of practice in reading. He will find in the commentary elucidations of points of difference between English and Esperanto which have impressed themselves during his reading. Cloth bound, 350 pages.

Esperanto in Fifty Lessons (Privat)..... .50

A book prepared especially for class use, by a highly competent teacher and authority on Esperanto. The conversational method of instruction is employed.

The Pictorial Esperanto Course (Mann)..... .35

Adapted from the French of Th. Cart, this book is written around two sheets of pictures, which are enclosed with each copy. Suitable only for class use. The pictures are rather poorly done, but the text is excellent. Including a brief vocabulary, 124 pages, paper cover.

The Esperanto Teacher (Helen Fryer)..... .25

A book which has received much commendation for its simplicity. Based on the

AMERIKA ESPERANTISTO—DESCRIPTIVE BOOK LIST

- Zamenhof Ekzercaro, with lesson vocabularies and translations. No general vocabularies; paper cover, 120 pages.
- The Standard Course of Esperanto (Bullen)** .25
In Cloth Binding50
- The Zamenhof exercises, with notes and translations. Except for the small type used and the absence of general vocabularies, this is one of the best books published. Paper cover, 101 pages.

TEXT BOOKS IN ESPERANTO

- A Primer of Esperanto (O'Connor)**\$.10
 A synopsis of the Esperanto Grammar, with ten exercises and a brief vocabulary. Pages, 32.
- Esperanta Sintakso (Fruictier)**45
 A discussion of Esperanto syntax, written in Esperanto ("Syntax" relates to the construction of sentences.) Most of the difficult points of Esperanto are treated in this book, briefly but clearly, with illuminating examples. To the student who does not care to examine all the text books, it is recommended that he begin with the American Esperanto Book, follow it with some practice reading, and then study "Esperanta Sintakso," which will clear up the artificial difficulties which arise from the "Englishness" of his mind and give him a clear understanding of the Esperanto thought-method.
- First Reader (Lawrence)**..... .25
 "This little book has a two-fold object—it is intended as a Reader and a Reciter, and also to help those beginners who find some difficulty in using the correlatives and affixes correctly." Pages, 63.
- Frazaro (Henri de Coppet)**..... .45
 One of the best of several conversation books available, the "Frazaro" is a translation of a popular phrase-book published by Guerin, in Paris, and translated into many languages. Each sentence is numbered, and the book contains a subject index in great detail. It contains about a hundred subjects and divisions, and over 100 pages. Conversational sentences on all subjects—what to say at dinner, at church, at the police station, at the garage or livery stable—from Hoboken to Constantinople and return this book has a ready-made sentence for every occasion.
- Karlo (a First Reader, by Edmond Privat)**... .15
 This little book (47 pages) in twenty chapters, is a sort of children's first reader, telling the story of a boy's life, the design being to introduce a great variety of common words. Each of the twenty chapters deals with some special subject—La Familio, La Hejmo, La Servistino, Dimanĉo, Lernado, Ekzameno, etc.
- Komercaj Leteroj (Berthelot kaj Lambert)**... .20
 A book of commercial letters, forms, advertising "copy," etc. Pages, 47.
- Komerca Sekretario (J. R. Sudria)**..... .20
 A booklet of model letters, commercial and book-keeping forms. Pages, 42.
- Kondukanto kaj Antologio (Grabowski)**..... .60
 The "Kondukanto" is a compilation of correspondence forms and conversations—the latter being partly taken from various dramas and possessing a human interest not found in ordinary conversation books. The "Antologio" consists of over 100 pages of stories, legends and poems selected with the especial purpose of placing good Esperanto reading matter in the student's hands. The whole makes a very popular book of 180 pages.
- Konkordanco de Ekzercaro (Wackrill)**..... .35
 An analysis of the Ekzercaro, by means of which the uses of certain words can be made more clear. Recommended only for advanced and very careful students.
- Kurso Tutmonda (Emile Gasse)**.....\$.25
 Of the many "natural methods" for learning Esperanto, this is one of the best. We recommend it only in connection with a good text book in the native language, or where classes of mixed nationalities are to be taught. Pages, 61.
- Lingvaj Demandoj (Zamenhof)**..... .25
 During two or three years Dr. Zamenhof replied, through *La Revuo*, to questions concerning points of grammar and syntax. These responses, covering in all forty-five different questions, have been reprinted in this book.
- Matematika Terminaro (Raoul Bricard)**..... .25
 This book is more than a terminology, for it not only defines the terms, but gives a sort of running comment on arithmetic, algebra, geometry and mechanics, with plenty of examples to illustrate the meaning of the words. Written in Esperanto; 55 pages.
- Muzika Terminaro (F. de Menil)**..... .20
 As indicated by the title, this book is a terminology of music, by the composer of the universally popular Esperanto hymn, "La Espero." All who read or write music should have it.
- Praktika Frazaro (Borel)**..... .10
 Another booklet of conversations on necessary topics. The restaurant, the railway, the jeweler's shop, the weather and other affairs are included in the eighteen chapters and 45 pages.
- Pri la Elparolado de Esperanto (Moch)**..... 30
 An exhaustive treatise on the pronunciation of Esperanto, written in the language by Gaston Moch. Word examples are

INTERNATIONAL LANGUAGE

A complete treatise of the problem, history of various movements, etc. Every propagandist should have it. Postpaid, \$1.05.

AMERIKA ESPERANTISTO—DESCRIPTIVE BOOK LIST

- taken from French, German and English, and a liberal commentary is made.
- Tutmonda Lernolibro por Paroligi Esperanton**35
The teacher will find in this book many valuable suggestions for making the class "talk." All who teach any language usually have this difficulty—that the student listens well, but replies in monosyllables. Pages, 48.
- Unna Legolibro (Kabe)**..... .55
A graded reading book for beginners, with conversational exercises and model letters. With the possible exception of the "Krestomatio" this is the most widely-used Esperanto book. The contents are carefully selected, very interesting throughout, and rendered in the superior style which marks all of Kabe's work. Pages, 179.

TEXTS BOOKS IN FOREIGN LANGUAGES

The best editions are:

- Bohemian** \$1.00
Danish-Norwegian 1.20
French60
German60
Hebrew25

Cheaper editions:

- German**25
Dutch25
French25
Russian25
Roumanian25
Polish25
Portuguese25
Italian25

DICTIONARIES

- Esperanto-English Dictionary (Motteau)** ... \$.65
The only book of its kind published. It gives the original root words, and the combinations most used, with definitions in English. Well printed, press board cover, 168 pages.
- English-Esperanto Dictionary (Rhodes)** 2.00
The most complete dictionary of the kind in existence. It contains 547 two-column pages, with over 40,000 English words in common use. Should be in the hands of every American who wishes to write Esperanto.
- English-Esperanto Dictionary (Hayes-O'Connor)**65
Two hundred pages (companion volume to the Motteau Esperanto-English Dictionary), containing about 12,000 English words, with an Esperanto equivalent.
- Vortaro de Esperanto (Kabe)** 1.20
A dictionary of Esperanto, with definitions in the same language, and examples show-

ing use and meaning of words. This book is more for the finished student, the writer and teacher; beginners will find it of little value to them, but all who have learned to write and speak the language will possess in this book a valuable work of reference. At this time it is the "Webster's Unabridged" of Esperanto. It contains 175 large pages, bound in boards.

- Enciklopedia Vortareto de Esperanto (Verax)** 1.80

This work is the result of years of preparation, and is the first attempt to produce a scientific vocabulary for our language. While naturally incomplete, it is really a monumental work when we consider the short life of Esperanto to this date. It contains 240 large two-column pages, bound in cloth and boards.

- Plena Vortaro Esperanto-Esperanta (Boirac)**
Two Volumes 2.50

In this work Prof. Boirac, who is president of the international "Language Committee," has made a voluminous compilation of Esperanto words, both those in common use and those merely proposed by occasional writers. The source of each root is indicated, as also the principal languages in which it is found. The words are defined in Esperanto, and the French synonym is given. A valuable work for writers and translators. Two large volumes in paper; 344 pages, with a long and very helpful introduction dealing with Esperanto etymology.

- Dictionnaire Esperanto-Francais**60

Showing Esperanto roots and compound words, with definitions in French. Pages, 220.

- Du Mil Novaj Vortoj (Boulet)** -45

Two thousand words selected from the works of Dr. Zamenhof, and which are not found in the "Universala Vortaro."

- Universala Vortaro (Zamenhof)**..... .30

At the first international convention the "Ekzercaro" of Zamenhof, together with this "Universal Vocabulary," was adopted as the official foundation of the language. The Exercises have been reproduced in the American Esperanto Book and other text books. The "Universala Vortaro" contains definitions in French, English, German, Russian and Polish.

SUB LA MEZNOKTA SUNO

Fairy Tales and Folk Lore from the Swedish. Translated and Illustrated by Lehman Wendell. A good reading book for class work, and worthy a place in every collection of Esperanto books. Published by American Esperantist Company. In paper cover, 35c; cloth bound, with stamp in two impressions, 60c.

LITERATURE AND DRAMA

- A.... B.. C....** (Orzeszko-Ender)15
 A deeper purpose than the mere entertainment of the reader is found in most Polish writings—always in those of Orzeszko. This is the story of legal persecution of a girl who taught children the “A B C’s” in their native, forbidden, outlawed language. Pages, 72.
- La Abatejo de Westminster** (Irving-O’Connor)15
 “Westminster Abbey” translated for class use and practice reading for beginners, with difficult words translated in foot notes.
- Advokato Patelin** (Evrót)..... .25
 Translated from the French of Brueys and Palaprat, by M. J. Evrót. Very popular in Europe, being now in second edition. A three-act comedy for eight men and three women. Pages, 42.
- Aladin, au La Mirinda Lampo** (Cox)..... .20
 The old story of Aladdin, translated into Esperanto by Major-General Cox. Pages, 60.
- Aladino kaj Palomido** (Maeterlinck-Eliot)... .25
 This booklet contains only the fourth act, in form of a brochure de luxe of 17 pages. Printed in America.
- Ama Bileto** (Balucki-Ender)15
 A rather impossible comedy, for two men and two women. The banalities of domestic suspicion. Pages, 48 little ones.
- Anatomia Vortaro** (Medicina Esperantista Grupo)45
 The work of a number of prominent Esperantist medical men. An anatomical terminology based on the Latin, with translations in French, English and Esperanto.
- Angla Lingvo Sen Profesoro** (Bernard-Moch) .30
 A one-act comedy from the French. A Paris hotel, a young Frenchman running away with an English daughter, a pursuing father, an interpreter who cannot interpret, a policeman who does what he is told by the interpreter,—nothing lacking for the manufacture of a roaring comedy. Six male and two female characters.
- An Hour of Esperanto** (Cart-J. B. and M. Cox)20
 A propaganda lecture in the form of a dialogue between two men, with interpolations and samples of Esperanto by a foreign lady. Something good for a propaganda meeting or club entertainment.
- La Antaŭdiro** (Charles Stewart)20
 Adapted by the author from his English original. A two-act comedy of English life in the thirteenth century.
- Aoro** (Esperanto Stenography)15
 A system of stenography, with what purports to be instructions for using it in Esperanto, English, German, French, Spanish.
- Aspazio** (Svjentokovski—L. Zamenhof)..... .75
 A five-act tragedy, translated from the Polish. The book is a classic, eminently worthy of study. Pericles, Sophocles, Socrates, Phidias—great men of Greece speak through this book, showing that, however we may surpass that nation in the physical sciences, we can little boast the superiority of modern philosophy. **Aspazio** is a strong historical play, as entertaining as “Julius Caesar” and far more instructive. 154 pages.
- La Avarulo** (Moliere-Sam Meyer)25
 A comedy in four acts, from the French of Moliere, translated by Sam Meyer, one of the best-known Esperanto writers. The translation received first premium from the French Esperanto Society. Ten male and four female characters. Pages, 80.
- Aventuroj de la Kalifo** (Cox)..... .15
 From the famous “Thousand and One Nights,” this book retains in the Esperanto the charm and mystery of the Arabian tales, expressed in the same simple language. Pages, 32.

B

- Barbiro de Sevilla** (Beaumarchais-Meyer)... .30
 The old story of the beautiful girl, the ugly guardian, and the young nobleman in disguise. She falls into his arms on page 62, fourth act, much to the reader’s delight. The translations of Meyer are all good.
- Bardell Kontraŭ Pickwick** (Dickens-Morrison) .20
 The famous court-room scene from “Pickwick Papers,” which was played at the Third Esperanto Congress.
- Boks kaj Koks** (Morton-Stewart)..... .20
 The one-act comedy played with great success at the Cambridge Congress. Two men and one woman. The question is, who’ll marry the widow, and the discovery that a third person, Mr. Nox, is the winner (and loser) puts an end to a rather overdrawn farce comedy.
- Bona Sinjorino** (Orzeszko-Kabe)10
 We find Kabe not only one of the best writers of Esperanto, but his selections of literature for translation are seldom indeed disappointing. **Bona Sinjorino** is an excellent story. Pages, 51.
- Brazilio** (Backheuser)35
 A lecture on Brazil, delivered before the Geographical Society in Paris. Illustrated, 26 large pages.
- Bukedo** (Lambert)65
 A book of high merit, with a diversity of contents not well expressed by the title. A collection of writings and translations by Charles Lambert: The shrines and miracles of Greece are the subject of an entertaining essay; the Hindu theater, of another; “La Belulino kiu Dormadis en Arbaro” is an essay on this particular form of the fairy story and its ramifications in various folk-lore. “Vorto kaj Ideo” is an interesting paper on the relation of words to thought; “Vivo kaj Morto de Lingvo” and “Internaciaj Lingvoj” are the closing chapters, making a book of 157 large pages. Interesting, instructive, and good Esperanto.

AMERIKA ESPERANTISTO—DESCRIPTIVE BOOK LIST

C

- Cent Dek Tri Humorajoj (Loira)**15
 A hundred and thirteen jokes from various sources, including one on the barber and another on the mother-in-law.
- Cikado ĉe Formikoj (Lâbiche kaj Legouve)** .. .20
 A one-act comedy for three men and two women, translated from the French by the Esperanto group of Chaumont.
- Ĉe l' Koro de Europo (Privat)**20
 A brief resume of the international role of Geneva in modern history, with illustrations; 21 pages.
- Ĉu Unu Lingvo Internacia au Tri (Couturat)** .15
 A response to the occasional assertion that French, German and English constitute the only desirable and possible international languages.
- Ĉu Li? (Dr. Vallienne)** 1.20
 An erotic novel of 447 pages, whose principal attraction for Americans is that it is of a type which, printed in English, would be forbidden circulation in our own country. Of course legality is no criterion of decency when we remember that Tolstoy's "Kreutzer Sonata" suffered our prurient legal ban. But peeking through a key-hole is one thing when done in the name of science, and quite another when done for a popular novel. Dr. Vallienne does not pay the reader the customary compliment of leaving something to his imagination, but prattles away with everything he knows. The best that can be said of "Ĉu Li?" is that it is a big book, and written in easy, fluent Esperanto, with no higher purpose than to entertain the reader.

D

- Deveno kaj Historio de Esperanto (Zamenhof)** .20
 A private letter, written in Russian to N. Borovko, and translated into Esperanto; published with the speeches of Dr. Zamenhof at the first four Esperanto congresses. Pages, 32.
- Diversaĵoj (Lallemand-Beau)**45
 Six short stories from various French authors: "La Ekonomia Negreto"; "La Sonorilo"; "La Neatendita Donaco"; "Hermengarde"; "Patrino Sankta-Agato"; "La Lepulo de l' Urbo Aosto." Pages, 67.
- Don Juan (Moliere-Boirac)**45
 A five-act comedy from the famous French dramatist, Moliere. This is the book which made the name "Don Juan" a synonym for "gay deceiver," and Don Juan is the lad who said: "Sit down, father, and you can scold me with greater comfort." After choice exhibitions of deviltry the author lets the stage yawn in the last act (there is no yawning by the audience) and Don Juan is received into the lower regions, and only a whiff of sulphur smoke remains as the curtain falls.
- Don Kihoto (Cervantes-Pujula)**10
 Five chapters from the famous Spanish satirist, translated by Pujula y Valles,

- president of the Fifth Congress.
- Dr. Jekyll kaj Sro. Hyde (Mann, Morrison)** .. .40
 This famous novel by Robert Louis Stevenson, well known to most of us, and a great favorite with monologue artists, has been translated with monologue artists, has been translated with Wm. Mann, of London, and Wm. Morrison, of Edinburgh. It is well worth re-reading, and certainly all who have not read the original should avail themselves of this opportunity to read the Esperanto edition. Pages, 94.
- Duonsurda (Johanino Flourens)**15
 A two-act comedy for two men, two women and two little boys. Fifteen pages of text.

E

- Eĉ en Doloro Ni Estu Ĝojaj (Kamm-Ramo)** .. .30
 A brochure of 39 pages on the comforting religious philosophy of an invalid. Illustrated.
- Edziĝo Malaranĝita (Inglada)**20
 "A tedious dialogue" confesses the author. However, the book is original, contains some real wit and disproves the assertion that puns are foreign to Esperanto. All budding and unpunished punsters should have this little look.
- El la Biblio (Zamenhof)**10
 A 43-page booklet of extracts from Psalms, Proverbs and Ecclesiastes, translated by Zamenhof.
- El Dramoj (Zamenhof)**10
 A 44-page booklet, with extracts from "La Rabistoj," by Schiller, and "Ifigenio en Taŭrido," by Goethe.
- Elektitaj Fabeloj de La Fontaine (Vaillant)** .25
 These familiar fables, the folk-lore of our ancestral tribes, are translated from the French into Esperanto verse. Pages, 61.
- Elektitaj Fabeloj (Grimm-Kabe)**55
 The well-known Grimm's Fairy Tales, translated into classic Esperanto by Kabe. This book is probably the most interesting and best-written of all the various fairy-tale books in Esperanto. It contains 199 pages of closely printed text, with twenty-eight of the most popular fairy tales.
- El Komedioj (Zamenhof)**10
 Selections from "La Revizoro" and "Georgo Dandin," in a booklet of 44 pages.
- Eneido (Virgil-Vallienne)**90
 One of the Esperanto classics, deserving much wider circulation than it has received. Over 250 pages of Esperanto poetry in perfect measure, translated from the Latin original of Virgil, and recounting in majestic style many of the ancient myths and legends.
- En Malliberejo (Ĉirikov-Kabe)**15
 A simple story of arrest, imprisonment and death, being that of a supposed revolutionist unable to prove his identity. Like all of Kabe's works, good selection well translated.
- Esperantaj Prozaĵoj (Kelkaj Autoroj)**75
 A collection of fine Esperanto prose, in 246 pages. One of the most popular books

AMERIKA ESPERANTISTO—DESCRIPTIVE BOOK LIST

- of Esperanto reading matter for general use, being now in its third edition. From twenty authors, including Zamenhof, Meyer, Kofman, Bourlet, Lambert, de Lengyel, Lallemand, Kadvan-Ripinski, Avelar, Bernot, Nordensvan, Postnikov, and others.
- Esperanta Sintakso (Fruictier)** .45
The syntax of Esperanto, discussed in the language. Clear, and not overloaded with details. A very popular and useful book for the person who studies by himself, or for anybody who wishes to acquire real competency in writing and using Esperanto.
- Esperanto Teacher (Helen Fryer)** .25
"A simple course for non-grammarians." The Zamenhof exercises, with notes and lesson vocabularies. No general vocabularies.
- ### F
- Fabeloj de Andersen (Skeel-Giorling)** .10
Selections from the well-known Hans Andersen Fairy Tales, translated from the Danish. Pages, 42.
- La Faraono (Prus-Kabe)** .2.05
In three volumes; any one volume70
This book constitutes, without doubt, the masterpiece of Esperanto literature. The original is in Polish, a historical novel of Egypt in the time of the Pharaohs. The book is philosophical as well as historical, and while the "historical" features of such books are usually of doubtful value, the careful reader will find much in "La Faraono" to set him thinking about modern institutions. As a novel—an interesting story well told—"La Faraono" in its own field and as a study of its own people is as keenly interesting as "The Last Days of Pompeii" or "Ivanhoe." Just as soon as he is able to read easily, every Esperantist should avail himself of the pleasure reserved for him in this book, of which so many have written that "La Faraono" alone was worth all the work of learning Esperanto.
- La Fianĉiniĝo de Sovagulineto (Roksano)** .20
A comedy for three men, four young women and a little girl. Original in Esperanto, and written for presentation at the Fifth Congress.
- Frenezo (Pujula-Valles)** .30
Two original one-act comedies. "Aŭtunaj Ventoj," for two men and one woman; "Novelo," for three men and one woman. Pages, 36.
- Fundamenta Krestomatio (Zamenhof)** 1.10
In half leather binding 1.50
A book of literary models, compiled by Dr. Zamenhof, and containing 460 pages of graded selections from early writers of Esperanto. It ranges from the Exercises, by way of anecdotes, fairy tales, short stories, essays, poetry, etc., to a fragment of the Iliad, translated by A. Kofman. The
- Krestomatio was compiled as a literary style-book some years ago and is now in the sixth edition. It is probably the most widely read Esperanto book.
- La Fundo de l' Mizero (Sieroszewski-Kabe)** .25
Original in Polish. A terrible story of life in a leper colony of Siberia. Now in second edition—a very popular book; 91 pages.
- ### G
- Gulliver en Liliputlando (Swift-Inman)** .45
The famous adventures of Lemuel Gulliver among the Lilliputians. Those who have read "Gulliver" before will review the work with pleasure, and any who have missed the quaint work will find a double pleasure in reading it in Esperanto. The present edition is an abridgement in 62 pages, with colored illustrations, and board cover in colors.
- Gvidlibro de Gibraltaro (Edwards)** .20
An illustrated guide book and description of Gibraltar, a town rich in historic interest. A collection of Esperanto guide books makes an excellent exhibit for propaganda purposes.
- ### H
- Horacio (Macaulay-Bicknell)** .25
From Macaulay's "Lays of Ancient Rome" this is the best-remembered and most popular. The English original, a work always to be read with pleasure, accompanies the translation in Esperanto, on parallel pages.
- ### I
- Ifigenio en Taurido (Goethe-Zamenhof)** .65
This classic drama of ancient Greece, original in German, was translated by Dr. Zamenhof and played at the Fourth Congress. The language is eloquent, the style majestic, the rythm perfect. Of its presentation in Dresden, Professor Grillon said: "Never shall I be able to forget that memorable night!"
- Imenlago (Storm-Bader)** .25
A pretty little novelette of the salad days, full of love's young dream and youth's blighted affection. A remarkably good specimen of a style of writing somewhat out of the present mode. Well translated, and one of the "best sellers" among Esperanto books.
- La Interrompita Kanto (Orzeszko-Kabe)** .25
"Like all the works of Madame Orzeszko, it is full of the most delicate sentiments, expressed in admirable style. For any who have still a doubt as to the literary value of Esperanto, it is necessary only to read these two books." (The other referred to by the reviewer is "La Fundo de l' Mizero"). Seldom indeed is the voice of the critic raised in detraction against Kabe, the translator. Pages, 79.
- Internacia Krestomatio (Kabe)** .40
A collection of extracts and stories from
(Continued at end of reading section)

OFFICIAL PART

ESPERANTO ASSOCIATION
OF NORTH AMERICA

Central Office: Chamber of Commerce,

Washington, D. C.

Washington, D. C.

Mr. Arthur Baker,
Editor "Amerika Esperantisto."

My dear Mr. Baker:

Because of the stress of work, making the effort to fill in the thousand or more little details which are necessary to the success of the general program of the Congress, it will be impossible to prepare the usual "Official Part." In view of this I am sending you this letter for publication.

Here in Washington, while getting more and more tired, and desirous of a long night's sleep, we are becoming more and more sure that the Sixth International Esperanto Congress is going to be one of the most enjoyable gatherings ever held in the Capitol City.

We do not have any idea that Washington, so far from the world's center of Esperanto population, and in a country with comparatively so few Esperantists, widely scattered, will see as large an attendance as the previous three congresses. But we are already, a month in advance, certain of a larger attendance, in proportion to our Esperanto population and our isolated position. It is still a month before the Congress, yet the following from outside of United States are already among the Congress members:

Afriko (Sud)

Carter, Sro. Richard—Durbane.

Anglujo

Rhodes, Sro. Josefo—Keighley.

Sharpe, Sro. Richard—London.

Tedman, Sro. C.—N. Devon.

Tordoff, Fino Lizzie—Bradford.

Hutchinson, Fino M. C.—London.

Theodore, Sino M.—Welshpool, Montgomeryshire.

Higgs, Fino Esther—Bromley, Kent.

Thomson, Fino—London.

Mann, Sro. Wm. W.—London.

Pollen, Dro. John—London.

Australio (Okcidenta)

Skurrie, Sro. Joseph—Kalgoorlie.

Austrujo

Gottschall, Sro. Cornelius—Graz.

Brazilujo

de Oliverira, Sro. C. Querino—Rio de Janeiro.

Souza, Sro. Joao B. Mello—Rio de Janeiro.

Kanado

Helliwell, Sino L. de L.—Toronto.

Heroux, Sro. C. E.—Three Rivers.

Roberts, Fino Elizabeth—Stamford.

Filipinujo

Osmena, Sro. Mariano—Sugbo.

Francujo

Boirac, Rektoro E.—Dijon.

Bourlet, Sro. Carlo—Paris.

Chauveau, Sro. Frederic—Laval (Mayenne).

Chavet, Sro. Gabriel—Paris.

Cotton, Profesoro—Paris.

de L' Isle, Sro. Rollet—Paris.

Martin, Fino Henriette—Nice (Alpes Maritimes).

Sebert, Sino—Paris.

Amiet, Fino B.—Pare Saint-Maur.

Sebert, Generalo—Paris.

Tiard, Sino Marcelle—Pare Saint-Maur.

Voltz, Sro.—Paris.

Warnier, Sro. Georges—Paris.

Colas, Sro. Claudius—Paris.

Le Bihan, Sro.—LeMaus.

Mitout, Sro. L.—Haute-Vienne.

Germanujo

Arnhold, Dro. Heinrich—Dresden.

Hankel, Sino. Marie—Dresden.

Hoffman, Fino E.—Wiesbaden.

Jahns, Fino Marie-Elisabeth—I. Braunschweig.

Jahns, Fino Kath.—I. Wiesbaden.

Mybs, Dro. E. W.—Altona.

Hispanujo

de Pinillos, Sro. Francisco L. M.—Sevilla.

Linares, Sro. Paul—Cordova.

Mattes, Sro. J.—Barcelona.
 Ruiz Prieto, Sro. Joaquim—Sevilla.
 Ruiz Prieto, Sro. Pedro—Sevilla.
 La Kolegio de Farmaciistoj de Barcelona—
 Barcelona, per Dro. Bartemeu.
 Perogordo, Kapitano Josefo—Madrid.
Holando
 Van Eysinga, Sro. A. E. Humalda—The
 Hague.
 Van Eysinga, Sro. R. L. Humalda—The
 Hague.

Italujo

Bicknell, Sro. Clarence—Bordighera.

Meksiko

Morin, Sro. Anselmo—Meksiko.
 Villalobos, Sro. Felix—Celaya.
 Bermudez, Sro. Fernando—Durango.

Peru

Reed, Sro. Edwin C., por Perua Esp. Societo.

Polujo

Zamenhof, Sino L. L.—Warsaw.
 Zamenhof, Dro. L. L.—Warsaw.

Puerto Rico

Graham, Sro. Roberto—Ponce.
 Négron Sanjurjo, Sro. J. A.—Ponce.

Rusujo

Avilov, Prof. E. D.—Kars. Kaukazo.
 Fišer, Sro. Andreo—Tiflis, Kaukazo.
 Postnikov, Sro. A.—St. Petersburg.

Skotlando

Warden, Sro. John Mabon—Edinburg.

Svisujo

Forestier, Sro. Jules—Geneva.

In addition to these, coming to represent the Esperantists, a few governments have already replied favorably to our State Department. Honduras, which has never before taken official notice of our movement, has notified our committee through the United States State Department, that it will be represented by Senor Licenciado D. Guillermo Moncada. Panama has notified us that the matter has been submitted to the counsel of the Cabinet. From Madrid we learn that the King has appointed Captain Joseph Perogordo to attend as the representative of the Spanish Government. Since he is a most enthusiastic friend of Esperanto and largely responsible for Spain's assistance to the Fifth Congress, he will be a valuable addition to the Congress. Sinjoro Gabriel Chavet, Secretary of the Central Esperanto office in Paris, has just sent word that France will have an official delegate. From Italy we learn that the government is rather favorable and will probably send a delegate. Up to date we have received regrets from Salvador, Montenegro, and Great Britain.

That the Congress has attracted a great deal of attention in this city, where publicity is so hard to obtain, is exemplified by the fact that articles are appearing every few days, and the correspondents for out-of-town papers, who are preparing advance write-ups to appear in their home papers on August 7 and 14, are worrying your workers here every day. Not that we are not only too glad to get all this

publicity possible, but there is so much to do yet to be entirely ready for the congress members, and each newspaper and magazine is so anxious to have different material for his story that no printed matter will suffice. Instead, the Secretary must take an hour or two to tell him all about it.

Aside from newspaper publicity, we have some very fine evidences of the standing of Esperanto in this city. The Cosmos Club, whose new building is located just across the street from the Arlington Hotel and the White House, is unquestionably the largest and most exclusive club in the world composed wholly of scientific men. Through the good efforts of Dr. Karl Kellerman, the Board of Managers will extend cards of temporary membership to every distinguished foreigner at the Congress. Such action has only once before been taken, on that occasion for an international scientific convention.

The International Bureau of the American Republics, known as the "Pan-American Palace of Peace," never before used except for diplomatic affairs, will be thrown open to us on Wednesday evening, through the courtesy of its director, the Hon. John Barrett, president of the Esperanto Association of North America. On this evening Mr. Barrett will give a reception in honor of the Congress members, inviting also those of the diplomatic corps who are still in Washington. Mr. Barrett and his assistants are doing all possible to make this the "star" evening of the week.

With equal enthusiasm, or greater, if possible, Mr. Robert Nugent Hickman and the members of the Hickman Players are planning to make the presentation of "Kiel Plaĉas al Vi" (Shakespeare's "As You Like It") the affair of the week. This company of players knew no Esperanto a few weeks ago, yet are now rehearsing in the language with splendid effect. It is said that at their headquarters here no other language than Esperanto is being spoken. An even better place than that first announced for the presentation has been arranged for us. We have been offered the Bristol School Grounds, which are beautifully adapted for such an open-air woodland play. The Bristol School is one of the best of the many excellent private schools and colleges for which Washington is noted, and Miss Bristol, the principal, announces that Esperanto will be one of the subjects taught next year.

Every effort is being made to take care of the Congress members, not only to make meetings interesting, and the entertainments pleasurable, but also to see that all are properly situated, as regards both comfort and convenience of location, and nearness to all points of rendezvous for Congress affairs, so that practically no time need be lost in going back and forth.

The Arlington Hotel will be the headquarters. Here will be held the principal meetings and entertainments, here will be situated the

registration office and display of "Esperant-
aĵoj." The rates at the Arlington for single
rooms (for Congress members) are \$1.00, \$1.50
and \$2.00 per day. For double rooms \$2.00,
\$2.50 and \$3.00 a day. A private bath room
in connection with any of the above will be
\$1.00 per day. The rate for room and meals
will be from \$3.00 a day up, or \$2.50 if two
occupy one room. These are only half the
usual rate, and, to obtain this, reservation
must be made through the Congress Secretary.

In addition, we have made arrangements
with a smaller, less pretentious hotel, which
is located two blocks from the Arlington, where
the committee can furnish rooms for \$4.00 and
up a week for single room, or \$6.00 and up a
week for two in a room. The "Centra Man-
ĝejo" will also be located in this hotel, the
George Washington Hotel. Tickets for the
twenty-one meals at the Central Dining Hall
will cost \$7.00 for the week. It is possible
that this Dining Hall will not accommodate
all who desire to eat here, but the committee
did not wish to make plans for too large a
number. Preference, as stated before, will be
given to those who pay or reserve in advance.
At present there is still room for fifty or sixty
which is not engaged. Unless the Congress
member prefers the quietness of a private house
to the advantage of thus being with other Es-
perantists, the committee will assign all who
have engaged \$4.00 rooms to this hotel, as
long as the rooms last.

The Committee regrets that the Esperanto
clergymen have not in general realized their
duty to assist in one of the pre-congress affairs,
viz.: the church services. At present we can
announce only one definitely arranged. This,
however, is the Episcopal Church service, which
will be conducted by our devoted "samideanoj,"
Rev. Paul Hoffman of Baltimore and Rev. James
L. Smiley of Annapolis, Md. The service will
take place Sunday morning in St. Paul's
Church.

As soon as the Esperantists arrive at the
beautiful Union Station, they should look about
for the local friends who will be there to meet
them. Then, taking either a "Mt. Pleasant"
or "Georgetown Only" car (these are both
yellow cars—do not take the green cars, even
though this color appeals to you) they should
go at once to the Arlington Hotel and register.
If their accommodations have not already been
arranged, this is the place to obtain informa-
tion. The Arlington is on the corner of Ver-
mont Avenue and Lafayette Park, just across
from the White House.

All Esperantists should have their mail ad-
dressed "care of the Sixth International Es-
peranto Congress"; it will then be delivered at
the "akceptejo."

It is manifestly impossible, as all having
attended a congress are aware, to announce in
advance just what will take place during the
serious sessions of the Congress. All proposi-
tions must first be submitted to the "Kon-
stanta Komitato de la Kongresoj," being put

into writing and sent either to the Interna-
tional Secretary, Gabriel Chavet, in Paris, or
to the Adjunct International Secretary here. If
the proposition is considered by this inter-
national committee to be proper and fitting,
and within the rights of the Congress, the mat-
ter is then placed upon the "tagordo." The
proposer states why he proposes the matter,
gives his arguments for its adoption, others
are permitted to speak for or against, and
then the congress expresses its opinion, and its
desire. No action can be taken by the Con-
gress which is more than a recommendation to
the Esperanto organizations of the world, for
were it otherwise with our present non-repre-
sentative system, the country in which the
congress meets could pass rules for the world.

I had hoped, before mailing this, to be able
to add a "tremendous" piece of news, but can-
not do more than state a possibility. A few
days ago Mr. Barrett prepared a letter, which
we both signed on behalf of the organization,
and mailed to Col. Roosevelt, requesting him,
as an advocate of world peace and mutual in-
ternational understanding and good will, to
attend the Congress and deliver the address of
welcome. While I cannot definitely say more
than this, I have been advised unofficially that
our invitation would not be displeasing to the
former president.

Referring to smaller matters, and in answer
to queries that are being made, in regard to
the matter of dress, I would call attention to
the fact that the reception of Saturday eve-
ning will be a distinctly informal affair, since
many in attendance will come directly from
their trains. At practically everything during
the week this same general rule of noncon-
formity will hold good, since many in such an
international gathering will not care to be
burdened with much baggage. For the recep-
tion on Wednesday, and for the ball on Friday
evening, those who wish will wear full evening
dress. I must repeat, however, that all forms
of dress will necessarily be seen at these as
well as at other gatherings.

All who are coming must feel that strict
formalities of introduction are unnecessary.
Every wearer of the Congress badge should
feel free to speak to every other Congress
member and must feel it his duty to give
information or possible assistance to any con-
gress member. Also, no lady need feel that
because she is coming alone she need hesitate
to attend any of the functions of the week.
Many among the local and out-of-town Es-
perantists will gladly act as chaperone, when
chaperones might be necessary, and the ball
and all other entertainments will be so ar-
ranged that individual chaperonage will be
rendered unnecessary.

Assuring you and all your readers that
those who do not come will miss the "time
of their lives," I am

EDWIN C. REED,
Secretary.

KRONIKO

Catholic Church Congress in Esperanto—

Several Esperanto journals have noticed the First International Congress of Esperanto Catholics, which met in Paris from March 30 to April 3, and it was an event that deserves more than a passing notice from those who hope for a world-wide auxiliary language. Most of the papers have followed the account in the *Revuo*, from which the following items are taken. There were four or five hundred delegates present, and, of course, many other persons came because of sympathy or curiosity. It is said that on March 30, at 9 p. m., the galaxy of green stars and attendants more than filled the street of Vaugirard in front of the Catholic Institute. Delegations were received from eighteen foreign countries. The pope sent his blessing to those present at the congress, thus showing his sympathy with the undertaking. Of course the meetings were of greatest interest to those who are both Esperantists and Catholics at the same time, but it is worth noting that here the cause of each was helped by the other. The address of chief interest to Esperantists was made by Prof. Gautherot, to explain to the non-Esperantists why the Catholics took up the study of the international language. He said, during his speech: "We are Esperantists from three chief reasons: the universality of our religion, the needs of our society's business, and the necessity that we observe, even that we precede, the enemies of Christian civilization upon the field where they hoped to reap decisive victories." The speaker was a Catholic, and speaking in behalf of the Catholic Church, but his words could easily be adapted to fit any other religious denomination, or even an organization of scientists or of commerce. The non-Catholics present were not offended when he showed how Esperanto will be useful to establish the superiority of Catholicism; on the contrary, they heartily applauded him when, in closing, he said, "We wish to think that the non-believers who, though not sharing in our faith, nevertheless share with us in our love of truth, will be happy on account of our efforts to attain it, and we are sure that they will be benefitted by it. Among those we salute here are fellow idealists who, we know, bring to us more than their presence here this evening—their sympathy, and that sympathy is reciprocal. Surely they will not reproach me because I explain before them with loyalty to truth, the doctrines and the hopes which we (Catholics) hold dear; because we freely recognize that, if they ignore or if they have forgotten Catholicism, nevertheless, we have not found in them the

spirit of narrowness and the passions of sectarians." The importance of this congress to the cause of Esperanto lies in the fact that it was not a gathering in the interest of Esperanto, but it was a meeting of Roman Catholics transacting their own business and promoting their own welfare and using Esperanto only as a means to those ends. In other words, the Roman Catholic Church has been one of the first world-wide organizations to use Esperanto for one of the chief purposes for which it was made,—the business language of an international congress.

Servia.—The Servian Esperanto Society has just begun publication of a periodical, *Serba Esperantisto*, at Belgrade. The manager is Dragomir M. Andonovic, and his address Pop Lukina 4. Send a five-cent reply-coupon (buy it at your post office) and add a sample of this periodical to your propaganda collection.

Peru.—Recent numbers of *Antaŭen Esperantistoj*, the local Esperanto magazine, show a decided improvement in contents and spirit over those of last year.

Switzerland.—At a bazar given for the benefit of a missionary fund, cravats, cushions, etc., emblazoned with the Esperanto emblem, were sold, and with each was a Cefeĉ Key. A long and detailed report of local activities in Geneva shows that the Esperanto movement is in very vigorous condition there.

Russia.—Although Russia is the birthplace of Esperanto and its author, the first convention of Russian Esperantists has just been held—with the consent of the government. The Russian Esperanto magazine is a healthy-looking piece of work, and the last issue contains many reports of activities throughout the empire.

Belgium.—Thousands are studying Esperanto in Antwerp, in anticipation of the Seventh Esperanto Congress in that city in 1911.

Austria.—The Esperantists of Austria celebrated a national "Esperanto Day" in May.

Oscawana, N. Y.—En la lernejo de la Nova Penso (New Thought) kondukita de W. F. Keeler kaj aliaj, Esperanto estas regule instruita. Ĉe Oscawana la Novapensanoj havas tendaron, kaj la tendo de Sro. Keeler portas la verdan standardon. Oni eĉ sukcesas amikigi al Esperanto Elizabeth Towne, redaktorinon de la *Nautilus* (Holyoke, Massachusetts).

FOR BEGINNERS

EK, IĜ, IG

There has never seemed, to me, sufficiently clear instructions as to the use of *ig* and *iĝ*. Do not most Esperantists use these erroneously, and often where there is no need of them?

Answer.—Yes. There is such a thing as being too precise. Logic and the healthy instincts derived from use are sometimes more reliable than pure theory. “The train moved at the rate of sixty miles an hour.” “After halting a few minutes, we moved on.” “If you don’t move, sir, I’ll have to move you!” When the meaning of a word is perfectly clear, and likely to be so under ordinary circumstances, it is vain, pedantic and clumsy to load it with an extra syllable. Some well-meaning theorists think they are simplifying the language by trying to explain that a certain verb is naturally

transitive, or naturally intransitive, when as a matter of fact it is both. According to them, when the train starts, it *ekmoviĝas*; when it is running, it *moviĝas*; the engineer *movas* the throttle-lever and thus *movigas* the train. One of the many reasons contributing to the ignominious failure of the “reform” movement known as Ido was that they tried to make a language comically precise. For example, in Ido, the engineer would “oil-ize” his engine and “move-ify” the train. With such a language it is simply a question of throw it in the waste-basket or use it incorrectly or go crazy. There is no good reason for anybody’s losing a moment of sleep over *iĝ* and *ig*. A respectable old couplet covers the question thoroughly: “When in doubt, leave it out.” When in doubt, play trumps—that is, use the root word with neither *ig* nor *iĝ*.

PARALLEL READING EXERCISE

SAYINGS OF “POOR RICHARD” *Benjamin Franklin*

MANY words will not fill a bushel. God helps them who help themselves.

The used key is always bright.

Do not squander time; time is the stuff that life is made of.

“Time enough” always proves little enough.

He that riseth late must trot all day and shall scarce overtake his business at night.

Laziness travels so slowly that poverty soon overtakes him.

He that lives upon hope will die fasting.

DIROJ DE “POOR RICHARD” *Esperantigita de Henry Keeler*

MULTAJ vortoj ne plenigos buŝelon. Dio helpas tiujn, kiuj sin mem helpas. La ŝlosilo multe uzata estas ĉiam hela.

Ne malŝparu tempon, ĉar tempo estas la substanco, el kio vivo elfariĝas.

“Tempo sufiĉa” ĉiam iĝas tempo sufiĉe mallonga.

Tiu kiu malfrue leviĝas devas troti tutan tagon kaj apenaŭ atingos sian aferon ĝis noktigo.

Mallaboremo vojaĝas tiel malrapide ke malriĉeco baldaŭ atingos ĝin.

Tiu kiu sin nutras per espero mortos fastante.

Industry pays debts.
Diligence is the mother of good luck.
One today is worth two tomorrows.
Drive thy business; let not thy business drive thee.

Have you something to do tomorrow, do it today.

The cat in gloves catches no mice.

Little strokes fell great oaks.

Employ thy time well if thou meanest to gain leisure.

Since thou art not sure of a minute do not throw away an hour.

Trouble springs from idleness and grievous toil from needless ease.

Fly pleasures and they will follow thee.

Three removes are as bad as a fire.

Want of care does more damage than want of knowledge.

Not to oversee workmen is to leave them thy purse open.

If thou wouldst have a faithful servant and one that thou likest, serve thyself.

For want of a nail the shoe was lost; for want of a shoe the horse was lost; for want of a horse the rider was lost, being overtaken and slain by the enemy; all for want of care about a horseshoe nail.

What maintains one vice would bring up two children.

Many a mickle makes a muckle.

Fools make feasts and wise men eat them.

When the well is dry they know the need of water.

Wouldst thou know the value of money try to borrow some.

He that goes a-borrowing goes a-sorrowing.

Pride is as loud a beggar as Want and a great deal more saucy.

The second vice is lying; the first is running into debt.

It is hard for an empty bag to stand upright.

Industriemo pagas ŝuldjn.

Diligento estas la patrino de bonŝanco.

Unu hodiaŭo valoras du morgaŭojn.

Puŝu vian aferon kaj ne lasu ĝin puŝi vin.

Se vi havas ion por fari morgaŭ, faru ĝin hodiaŭ.

La kato kun gantoj kaptas neniam musojn.

Malgrandaj hakilbatoj faligas grandajn kverkojn.

Bone okupu vian tempon se vi intencas akiri ludotempon.

Por tio, ke vi ne estas certa pri minuto, ne forĵetu horon.

Ĉagreno elvenas el senokupo kaj doloriga laborado el nenecesa komforto.

Forflugu de plezuroj kaj ili sekvos vin.

Tri transloĝigoj estas tiel malbonaj kiel detrua brulego.

Manko de zorgo kaŭzas pli multan difektaĵon ol manko de scio.

Ne observadi laboristojn, estas lasi al ili vian malfermitan monujon.

Se vi havus fidelan serviston kiun vi ŝatus, servu vin mem.

Pro manko de najlo la huffero perdiĝis; pro manko de huffero la ĉevalo perdiĝis; pro manko de ĉevalo la rajdanto perdiĝis, atingite kaj mortigite de la malamiko; la tuto, pro manko de zorgo pri huffera najlo.

Tio, kio subtenas unu malvirton, povas elnutri du infanojn.

Multaj malmultoj faras multon.

Malsaĝuloj faras festenojn kaj saĝuloj manĝas ilin.

Kiam la puto elsekiĝas oni koniĝas kun la bezono de akvo.

Se vi konus la valoron de mono, penu pruntepreni iom.

Li, kiu prunteprenante iras, ĉagrenonte iras.

Fiero estas almozulo tiel alkriema kiel seneco kaj multege pli impertinenta.

La dua malvirto estas mensogi, la unua estas fari ŝuldojn.

Estas malfacile al malplena sako stari vertikale.

LITERATURO

LA AMANTOJ DE GERTO.

Laŭ William Norris tradukis E. J. Burnham
(Daŭrigo)

UKNARO frapis ĉe la pordo, tiam eniris, kiam neniu respondis; kvankam li nenium tie vidis, li diris laŭte, kva-zaŭ li malŝdis sian povon rediri tiun lernitan parkere per tia doloro lecionon: "Mi alportas al Nobelino Gerto parolsendaĵon."

Nur la malvarmeco de la ombroplenaj kverkaj traboj renkontis liajn okulojn, nur la eho de lia propra kava voĉo, la pepado de la paseroj, kaj la kriego de la kamentubaj hirundoj rekontis liajn orelojn.

Ĉar Gerto ne estis interne, sed de la arbaro ŝi estis vidinta la brileton de liaj armiloj en la varmega meztago, kaj venis malsupren, grandioze kaj malrapide, ŝaj-nante nekortuŝita, sed ŝia koro el koroj ŝanceliĝis interne de ŝi pro espero kaj timo kaj la ekstazo de amo; eble (ho, kompatinda koro, kiaj ventegaj esperoj!) tiu estas la Reĝo.

Si lin renkontis ĝuste ĉe la pordo, de kiu li sin direktis, serĉante ŝin. Li ne kuraĝis renkonti ŝiajn okulojn, tiujn grandajn fajrsferojn, kiuj lin estis trapikintaj tra kaj tra, je tiu alia tago. Se li estus rigardinta supren al ŝia vizaĝo, li estus vidinta la malkontentigon, la malsanecon de espero prokrastita, kiu iom montriĝis tie, malgraŭ ŝia penado por reteni ĝian aperon.

Forturnigante sian vizaĝon, li diris per sensenta voĉo, kiel antaŭe, "Mi alportas al la Nobelino Gerto parolsendaĵon." Nenia ruĝiĝo koloris ŝiajn palajn vanĝojn, nenia eksalto nek tremo trairis tra ŝia grandioza formo; ankoraŭ ŝi per ŝia mano tenis floran, tenante ĝin laŭ reĝina maniero, ĉar ĝi konvenas kiel sceptron en

ŝia mano. Si kviete diris, "Se vi volas la Nobelinon Gerto, vi devas iri aliloke, mia sinjoro; mi estas la filino de Sigurdo, la terkulturisto."

"Sed vi ĵas estas Gerto, kiun kantantan ni aŭdis, tiun tagon," li diris perforte, kaj turnigante al ŝi siajn avidajn okulojn.

"Jes," ŝi diris, iomete tremante kaj fariĝante eĉ pli pala, pro tio ke ŝi ekvidas kiel la afero staras je li, kaj timas, neniam perforton de li, ĉar ŝi tuj lin tute tralegas, sed anstataŭe ke li falos malsupren mortinta, tiel forte lia pasio disŝiras lian koron.

"Gerto, Olafo la Reĝo diras, 'Ĉu vi estos Reĝino?'" ankoraŭ avide rigardante ŝin, li diris.

La ruĝega sango superverŝegis ŝian vizaĝon, tiam reiris al ŝia koro, lasante ŝiajn lipojn grizaj. Si paŭzis dum momento, kaj, kun siaj brakoj streĉitaj rekte malsupren kaj siaj manoj firme tenitaj, ne levante la okulojn, ŝi diris:

"Diru al li 'Ne'; mi estas tro humila, nesufiĉe saĝa; lin mi hontus; mi ne estos Reĝino—sed—"

Kiaj furiozaj pasioj kuris tra la koro de la kompatinda Luknaro! Kiel li batalis kontraŭ la diablo, kiu lin en la vizaĝo estis rigardinta konstante tiel longa, de kiam li naskiĝis, ĝis nun!

Si kviete staris tie antaŭ li, kun siaj brakoj streĉitaj, malsupren, siaj manoj firme tenitaj; li kaptis ŝin je la manradikoj, kaj preskaŭ ekkriegis, "Sed kio? Gerto! Gerto! antaŭ Dio, ĉu vi amas lin?"

Sia koloro venis ree dum ŝi rigardis lin en la vizaĝo, tre proksimigata al la ŝia, nun, tiel ke ŝi sentis lian spiron; ŝi diris trankvile, preskaŭ fiere, "Jes, mi amas lin; kiel povus esti alie?"

"Ian amsignon, tiam, pro Kristo. Rapidu, Gerto! kaj kie vi estos dum la milit-tempo?"

"Mia patro estas ironta kun mi al la urbo. Mi loĝos ĉe la monahinejo de la

Sanktulino Agnes, ĝis Boraco estos venkita.”

“Ian amsignon do! Jen!” (kaj li deŝiris de la dometa pendaĵo fasketon de la ŝtonkropo) “se vi amas lin (pensu pri Dio, Gerto), kisu tiun ĉi.”

Ŝi klinigis sian kapon, kaj tuŝis la flavajn florojn per siaj lipoj; dum ŝi faris tiel, li kurbigis kaj kisis ŝian frunteton; tiam, kun la floroj ankoraŭ en sia mano, li vivege saltis en sian selon kaj galopadis kvazaŭ por sia vivo. La diablo estis venkita en la fino.

“Kompatinda kavaliro!” diris Gerto, lin rigardante kompateme, “li do ankaŭ amas min. Ŝajnas malprave ke mi sentus min feliĉa, kiam tia nobla kavaliro estas tiel mizera.”

Tamen ŝi ja sentis sin tre feliĉa, kaj baldaŭ forgesis la kompatindan Luknaron kaj lian ĉagrenon, tiun kiu dume rajdadis furioze tra la arbaro; tamen, dum li fariĝis pli malproksim de ŝi, la furiozeco de lia pasio iom kvietigis. Li donis al sia ĉevalo ripozon, fine, kaj desaltinte, kuŝiĝis sur la filikoj flanke de la arbarvojeteto, kaj tie, tute eluzita en animo kaj korpo, ekdormis; estas senreva dormo, komence, preskaŭ tiel profunda kiel morto; tamen, kiam ĝi malpeziĝas, li ekrevas, kaj fine vekigis el revo en kiu Gerto venis al li, kriegis ke Olafo estas mortigita, tiam ĵetis ŝiajn brakojn ĉirkaŭ lian kolon; sed kiam li penis kisi ŝin, li vekigis, kaj sin trovis sub la fagbranĉoj, kun la ĉevalo staranta super li, kaj la brido libere pendanta de la buŝaĵo, balancanta ĉirkaŭ lia vizaĝo; ĉar lia ĉevalo dubis ĉu li ne estus mortinta.

Li leviĝis el tiu revo kun granda ek-tordo ĉe sia koro, kaj sursaltinte, pense rajdis antaŭe. La luno brilis sur lin nun, ĉar li estis dorminta longe en la nokton. La ŝtonkropo estis velkanta rapide, kaj dum li ĝin rigardis, li dubis, ĉu li malbenos ĝin, sed fine levis ĝin al sia buŝo kaj ĝin kisis, sciante kies lipoj ĝin estis tuŝintaj antaŭe, duontimeme ekrigardante super sia ŝultro dum li faris tiel. Eble li iomete pensas ankaŭ kiel la vizaĝo de Olafo ekrugiĝos en perfekta beleco

pro ĝojo, kiam li vidos ĝin, pro ĝojo miksitaj je ia speco de bedaŭro por Luknaro.

Kiam do li, tre malfrue en la nokto, atingis la palacon, kiam la luno estis jam malleviganta, li trovis Olafon starantan sole en la granda salono, ŝajnante pala kaj lacigita.

Luknaro venis tre proksime al li, kaj prenante lian manon, kaj ridetante kvazaŭ per malsana rideto, diris, “Olafo, ŝi sendis al vi tion, kisinte ĝin.” Olafo la velkitajn florojn ekprenis, ilin kisis milfoje, kaj genufleksante, ilin premis sur sia koro, sur sia frunto. Li murmuris—kiajn vortojn mi ne scias, aŭ sciante, ne diros; dum Luknaro staris apude kun tiu malnova, maldolĉa rideto sur siaj lipoj. Kompatindulo! li estis atendinta subitan ĉirkaŭ li ĉirkaŭprenon per la brakoj de Olafo, laŭdon pro sia nobleco, konsolon pro sia malsukceso. Ho! ĉu li mem ne sciis kia pasio estas amo? Kial do, de tia sincera viro kiel Olafo, li atendis protestojn ke li estas la unua, kiam li estas nun nur la dua? Ho! vi ĉiuj scias tion, kio estas sin trovi la dua en tia konkurso; tio estas sin trovi nenie! Ankaŭ do li, se li estus prosperinta, estus forgesinta Olafon, kaj forgesus kiel en la batalo lia glavo fulmis. Estis nur nun, dum lia malkontentiĝo, ke ia natura instinkto devigis lin peni por kapti ĉiun amon, de kia ajn speco ĝi estas, kiu venus apud li.

“Kompatinda Luknaro!” li diris en si mem, “vi devas esti tre malproksima en la fono nun; sciu tion certe. Ĉu vi do ne sciis ĉion tion ĉi tiam, kiam vi genufleksis tie ĉi antaŭ kelkaj dek du horoj? Ho! malsaĝa Luknaro! ankoraŭ kompatinda Luknaro ankaŭ!”

Kaj li estis tiel malproksime de ridetado ke sed pro sia vireco, li estus plorinta pro memkompato. Olafo, metante siajn manojn sur liajn ŝultrojn, kaj klinigante antaŭe al lia vizaĝo, aliris al li kaj diris,—“Vi estas la plej nobla el viroj, kaj neniel perdos vian rekompencan.”

Kaj tion sciis Luknaro, aŭ eble li frenezigis; tamen li preĝis ke lia rekom-

penco estu baldaŭa morto en la ĝojo de batalo. Tial, en la morgaŭa tago, ili maŝis renkonte kontraŭ Reĝo Boraco, kaj en la vespero de la tria tago ili entendarigis nur iom malproksime de liaj piratoj.

Kaj tiam, kiam en la proksima tago matene, ili staris en batalordo, kaj la Reĝo rajdis tien kaj reen laŭ iliaj vicoj, Luknaro vidis en lia kasko la fasketon de ŝtonkropo, nun tute velkinta.

Do, tiun tagon, inter la tremoloj, komencis la batalon.

La Lumo de Israelo

Tiam, en la mezo de ili, la maljunulo levigis kaj parolis, dum ĉiuj aliaj silente sidis, unuj fikse rigardante la teron, aliaj la antaŭ ili belan mortintan Reĝon.

Tial ke li estis mortigita per sola vundo, kiu estis irinta tute tra lia brusto ĝis la koro, lia korpo ne estas hakita aŭ malbeligita. Oni estis demetinta de li lian disŝiritan armaĵon, kaj lavinta lian kadavron, kaj etendinta liajn longajn flavajn harojn dekstre kaj maldekstre laŭ lia vizaĝo sur la purpuran, orstemarkitan, veluran drapon, sur kiu li kuŝis; kaj malantaŭ li, ĉe lia kapo, oni estis metinta lian glavon kaj armaĵon, la kasko ankoraŭ en ĝi havanta la ŝtonkropon, almenaŭ la ekstremojn de la trunketoj; ĉar ĉiu restaĵo estis deŝirita en la furioza batalo. Tute ĉirkaŭ li brulis grandaj vaksaj kandeloj; vestitaj per belegaj roboj de malhela funebra purpuro, orbrodita, pastroj sidis duope ĉe la kapo kaj la piedo de la mortintportilo, ĉar tiuj viroj tiel multe riverencis la homan korpon, eĉ tiam, kiam la animo jam ne estas tiel proksima kiel ĝi estis, ke, dum tiuj horoj de dubo kaj danĝero, ili opiniis ke la tempo estas tbone elspezita por fari ia korpon de ilia reĝo—de li, la plej bona kaj plej bela de ĉiuj viroj, tiel bela kiel Dio iam permesus ke mortintaj korpoj estu.

El la pastroj kiuj sidis apud li, unu, lacegigita prizorgante la vunditojn kaj mortantojn, dormis, kaj lia kapo estis falinta sur sian bruston; alia tute rekte

suprensidiĝis, kun siaj manoj sur siaj genuoj, pensante pri tio, kio estas venonta al la lando; la tria, malgrasa, juna viro, nigrahara kaj kun flavpala vizaĝo, pro sia nerva maltrankvileco, ektiradis la randon de sia pastra mantelo, dum li ekrigardis ĉirkaŭ la tendo, rigardante maltrankvile la vizaĝon, jen de unu, jen de alia, de tiuj, kiuj tie sidis; la kvara dum li sidadis malĝojavizaĝe kaj grandokule, pensante pri sia patrino kaj fratinoj, kiujn li estis forlasinta en la kastelo de la malalt-lando, preninte longan, flavan plektaĵon de la haroj de la mortinto, kaj ĝin distrite ĉirkaŭ siaj fingroj volvadis.

(Daŭrigota)

JANE CONQUEST

Por *Holanda Pioniro* tradukis *H. Blok*

JANE estas sidanta en simpla domo kun sia malsana infaneto kontraŭ la brusto. La malplena lulileto staras apud de ŝi. La vento bruas tra la kamentubo; neĝventego ĵetas la neĝon montalte. Jane aŭdas kun timo la bruadon de la vento kaj la ruladon de la ondofrapado, ĉar ŝia viro estas sur la maro kaj ĉiumomente lia alveno estas atendota. Subite ŝi aŭdas surdan bruon super la siblo de la vento.

2. Ŝi levigas, iras al la fenestro kaj rigardas kun timo trans la furioze rulantaj ondoj, kiuj de tempo al tempo estas lumigataj per la luno; ŝi pensas vidi ŝipon en la ondofrapado. Timeme ŝi premas sian infaneton kontraŭ la koro.

3. Subite la maro estas lumigata per roza ardo. Klare ŝi vidas la ŝipon, kiu estas en la ondofrapado kaj cetere brulas. Estas terura sceno! Kiu alportos helpon! La tuta vilaĝo estas en profunda trankvileco. Neniu povas nur supozi en kia terura danĝero la ŝiprompuloj sin trovas. Sole Jane ĝin scias kaj ŝi ne povas fari ion; ŝi ja ne povas lasi sole sian infaneton, kiu de tempo al tempo havas treegajn sufokecojn. Ŝi ne havas plu konsilon kaj kuŝigas sian infaneton en la lulileton.

4. Si genufleksas ĉe la lulileton kaj pri-pensas unu kaj aliajn (kaj preĝas al Dio pri helpo). Ŝi ja tiel volonte gardus sian infaneton sed ankaŭ ŝi volonte kurus al la preĝejo por sonorigi la ventegsonorilon. Kion ŝi devas fari? Ŝi havas teruran internan batalon. Fine ŝi prenas decidon.

5. Voĉo saĝnas diri al ŝi: Iru Jane! iru sonorigi la brusonorilon. Dio protektos vian infanon.

6. Trankviligata ŝi leviĝas kaj kuras eksteren. Preskaŭ senprotektata; nur tuketon ĉirkaŭ la kapo, ŝi staras tie en la malvarma nokto sur la malvarmega neĝo. Per la superĉasata neĝo ŝi ne povas distingi la vojon; feliĉe la luno rompiĝas tra l'amaso de l' nuboj kaj tre malproksime ŝi vidas brili la blankan tegmenton de la preĝejeto. Ŝi kuregas trans la neĝsupraĵon kaj baldaŭ atingas la preĝejeton.

7. La teruro tamen premas ŝian bruston. Ŝi pensas plentime al la ebleco, ke la preĝejpordo estu ŝlosata. Kion tiam? Al tio ŝi ne ankoraŭ pensis. Kaj la pordo estus ŝlosata. Kun la forto de la mal-espero ŝi premas kontraŭ la pordo kaj dank'al Ĉielo, ĝi krakas. Ankoraŭ unu premo, ankoraŭ unu puŝo, kontraŭ la ruiniĝanta pordo kaj jen . . . ĝi malfermiĝas. Jane kuras kiel sur flugiloj tra la malluma preĝejo al la loko kie devos pendii la sonorilŝnurego. Ŝi ne estus trovanta ĝin se la luno ne estis ĵus rompiĝanta tra la nuboj kaj ne sendis fantoman lumon tra la malhela preĝejarkaĵoj.

8. Jen ŝi nun estas tiranta kun ĉiaj siaj fortoj kaj baldaŭ la unuaj tonoj de la alarmsonorilo aŭdigas sin super la siblo de la ventego. Bom, Bom. . .

9. Jane daŭrigas la tiradon, sed ŝi demandegis tro multe de siaj malfortaj fortoj; ŝi enfalas . . . kaj baldaŭ ŝi kuŝas kiel rigidigata kun sia kapo etendata sur la malvarmega preĝejfundo. Kun la maldekstra mano ŝi tenas ankoraŭ konvulsie la ŝnuron kaj la dekstra mano kuŝas senforte sur la glacmalvarmaj ardezoj.

Intertempe la vilaĝo ekmaldormiĝis. La hombado de la brusonorilo ekterurigis ĉiujn kaj baldaŭ oni sciis, kie la danĝero minacis.

10. Inter kelkaj minutoj la viroj estas pretaj por enporti la savboaton en la maron kaj baldaŭ la ŝipestro donas la signon por foriri. Jen balancas la boato sur la furiozaj ondoj kaj la savantoj faras ĉion, kion ili povas. Ili havas la ĝuon atingi baldaŭ la brulantan ŝipruinon kaj savi ĉiujn ŝiprompulojn. Ankaŭ Conquest, la edzo de Jane, estas inter la savitoj.

11. Kaj nun li staras antaŭ lia domo, mortlacigata. La pordo estas fermata kaj ĉio saĝnas dezerta. Teruran timon li sentas—kio estas okazinta! Li malfermrompas la pordon kaj staras frakasata ĉe la sceno, kiun vidas siaj okuloj. Jane ne estas tie kaj sia infaneto kuŝas en la lulileto. Kia trompo! Antaŭe li estis tiel ravata pri la savo kaj la estonta revido. Nun li malbenas la vivon kaj deziras sin morta. . .

12. Ĉu tiu frapo estas tro peza por li; li malleviĝas kaj restas kuŝi senviva duone sur la planko, duone kun la kapo en la manoj sur la seĝo.

Intertempe la savintoj estis irantaj al la sonorigisto por lin honori pri lia laboro. Sed ili trovis lin, je ilia granda miro, dormanta. "Ĉu vi ne sonorigis la brusonorilon?" demandis lin. "Ne!" "Kiu tiam?" La sonorigisto ne komprenis ĝin kaj volis scii la aferon detale . . . li estis iom superstiĉa.

Li prenis brulantan lanternon kaj rapidiĝis timeme al la preĝejo. Li serĉis la sonorilŝnuron.

13. Sed trovis je lia granda teruro virinon, malvarmega kaj kiel frostiĝinta sur la ardezvestiblo. Ankoraŭ ĉiam si tenis la ŝnuron konvulsie en la manoj.

Li rekonis en ŝi Jane Conquest kaj ekzamenis ĉu ŝi ankoraŭ vivis. Dank'al Ĉielo, ŝia koro ankoraŭ batis kaj baldaŭ li povis, froŭtante ŝin kun neĝo, reveki ankoraŭ la vivspiritojn. Kiam Jane estis resanigita, ŝia unua demando estis pri ŝia edzo kaj ŝia infano. La sonorigisto trankviligis ŝin kaj baldaŭ portis ŝin hejmen.

14. Tie ŝi trovas sian edzon, ankoraŭ en la sama stato. Ĉi tiu frapis sin la manon kontraŭ la frunto kaj ne saĝnas kredi, kion li vidas. Lia edzino ĉion

klarigas kaj montras al li siajn manojn, en kiuj la impresoj de la sonorilŝnuro estas ankoraŭ vidataj.

La sonorigisto intertempe prenis la ŝajne mortan infaneton kaj diris, je ne esprimebla ĝojo de la gepatroj, ke li ankoraŭ vivis, ke li estis nur en kunvulsio. Daŭris nur kelkaj minutoj plu ĝis infaneto levas la okulojn kaj rigardas mire siajn feliĉajn gepatrojn per siaj malgrandaj okuloj.

15. La gepatroj ankoraŭ longtempe restis genufleksataj je la lulileto kaj ĝuas la belegan rigardon de la ŝajne tute resanigata infaneto.

Li sonorigisto disvastigis la heroan agon de Jane en la vilagon kaj la feliĉe savitaj ŝiprompuloj memoris sian amindan savintinon en siaj preĝoj.

LA VIZIO DE MIRZA

Laŭ Joseph Addison tradukis William Mann por *The British Esperantist*

KIAM mi estis en Granda Kajro, mi trovis kelkajn orientajn manuskriptojn, kiujn mi ankoraŭ havas. Interalie mi trovis unu titolitan "La Vizioj de Mirza," kiun mi tralegis kun granda plezuro. Mi intencas prezenti ĝin al la publiko, kiam mi ne havos por ĝi alian distraĵon; kaj mi komencos per la unua vizio, kiun mi laŭvorte tradukas jene:

En la kvina tago de la luno, kiun laŭ la kutimo de miaj prapatroj mi ĉiam solenis kiel sanktan,—min lavinte, kaj farinte mian matenadoradon, mi surpriris la altajn montetojn de Bagdat, por pasigi per meditado kaj preĝado la ceteron de la tago. Dum mi tie supre sur la montoj min aerumadis, mi falis en profundan pensadon pri la vaneco de l'vivo de l' homoj; kaj pasante de unu penso al alia—ja certe—mi en mi diris—nur ombro estas la homo, kaj la vivo sonĝo. . .

Tiel revante, mi ekturnis mian rigardon al la supro de nemalproksima de mi roko, kie mi ekvidis iun vestitan laŭ la maniero de ŝafisto, kun muzikileto en la mano lia. Dum mi lin rigardis, li ĝin metis al la lipoj kaj ekludis. Treege dolĉa estis ĝia sono, kaj kunigita en diversaj arioj ne-

esprimeble melodias, tute malsimilaj je ĉio jam de mi aŭdita: ili pensigis min pri tiuj ĉielaj arioj, ludataj al la animoj de l' piaj mortintoj ĉe ilia alveno Paradizon, por distri la impresojn de la lasta agonio, kaj por alfari ilin al la plezuroj de tiu feliĉejo. Mia koro disfandiĝis en sekreta ravo.

Ofte mi aŭdis, ke la tian rokon vizitadas ĝenio, kiu pli ol unu preteriranton regalis per muziko, sed mi neniam aŭdis, ke li sin al iu videbligis. Kiam per tiuj ravantaj melodioj de li ludataj, li altigis miajn pensojn ĝis kapableco ĝui la plezurojn de kunparolado lia, kaj dum mi lin rigardadis kvazaŭ mirigata, li faris al mi signon kaj per gesto de lia mano petis min al la loko, kie li sidis. Mi alproksimiĝis kun la profunda respekto, kiun eldevigas naturo supera; kaj ĉar mia koro estis tute venkita de la allogantaj tonoj kiujn mi aŭdis, mi falis ĉe liaj piedoj kaj ekploris. La ĝenio ridetis al min, kun rigardo de simpatio kaj afableco, kiu jam kutimigis min al li kaj tuj dispelis tute la timojn kaj maltrankvilecon, kun kiu mi apudiĝis al li. Li levis min de l' tero kaj prenante min per la mano diris:

"Mirza, mi vin aŭdis en via meditado; sekvu min."

Tiam li min kondukis al la plej alta pinto de la roko kaj metante min sur ĝian supron "Direktu vian rigardon al la orienta," li diris, "kaj diru kion vi vidas."

"Mi vidas," mi diris, "grandegan valon, kaj vastegan amason da akvo tra ĝi fluantan."

"La valo, kiun vi vidas," li diris, "estas la valo de l' mizero, kaj la amaso da akvo, kiun vi vidas, estas parto de la vasta fluo de l' eterneco."

"Kial," mi diris, "la akvo fluo, kiun mi vidas, ĉe unu ekstremaĵo levigas el densa nebulo, kaj denove en densan nebulon perdiĝas ĉe la alia?"

"Tio, kion vi vidas, estas tiu parto de l' eterneco nomata la tempo, elmezurita de la suno, kaj etendiĝanta de l' komenciĝo ĝis la finiĝo de l' mondo. Esploru nun tiun maron tiel ĉe ambaŭ ekstrem-

aĵoj baritan de l' mallumo, kaj diru, kion vi sur ĝi trovas."

"Ponton mi vidas," mi diris, "starantan meze de l' fluo."

"Tiu ponto," li diris, "estas la vivo de l' homo; atente ni ĝin konsideru."

Esplorinte ĝin pli trankvile, mi trovis, ke ĝi konsistas el sepdek arkoj kompletaj, kun kelke da rompitaĵoj, iuj, aldonite al la aliaj, altigis ĝis ĉirkaŭ cent la tutan nombron. Dum mi kalkulis la arkojn, la ĝenio diris al mi, ke la ponto unuatempe konsistis el cent arkoj, sed ke vasta superakvo forbalais la ceterajn kaj lasis la ponton en ĝia nuna ruina stato.

"Sed diru plu," li daŭrigis, "kion vi sur ĝi vidas."

"Mi vidas amasojn da homoj trans ĝi pasantaj," mi diris, "kaj nigran nubon pendantan ĉe ambaŭ ĝiaj finoj."

Kaj kiam mi pli atente rigardis, mi vidis kelkajn el la pasantoj fali tra la ponto, en la grandan fluon, kiu sub ĝi fluadis; kaj plua esplorado montris, ke sennombraj klapopordoj kuŝis kaŝitaj en la ponto, kiuj, apenaŭ la pasantoj tuŝis, tuj tralasis ilin malaperantaj en la fluegon. Ĉi tiuj kaŝitaj trakaptejoj kuŝis tre dense ĉe la eniro sur la ponton, tiel ke la amasoj apenaŭ rompiĝis el la nubo, multaj el ili senprokraste enfalis. Ili malplidensiĝis al la mezo, sed ree multiĝis kaj apudiĝis en tiu ekstremaĵo, kie estis la kompletaj arkoj.

Estis ja kelke da personoj, tamen tre malmultenombraj, kiuj daŭrigis ian lamentan iradon sur la rompitaĵoj, sed fine unu post alia trafalis, tutlacigite kaj elĉerpate pro marŝado tiel longa.

Mi pasigis kelkan tempon rigardante tiun konstruaĵon kaj la tre diversajn objektojn, kiujn ĝi prezentis. Mian koran plenis profunda malĝojo kiam mi vidis, kiel kelkaj subite trafalis meze de gajeco kaj bonhumoro. kaj kaptas al ĉio apuda por sin savi. Iaj en pensoplena teniĝo suprenrigardis al la ĉielo, kiuj meze de ia spekulacia revado faletas kaj malaperas for de l' vido. Tutaj amasoj estis plej absorbitaj pri la persekutado al aervezikoj kiuj briladis kaj dancadis antaŭ iliaj okuloj, kaj ofte kiam ili pensis sin tuj

atingontaj sian celon, jen elglitas al ili la piedo kaj jam ili falas malsupren. En tiu konfuziĝado mi rimarkis kelkajn kun glavoj en la mano, kaj aliajn kun pilolulojn, iuj kuras tien kaj reen sur la ponto, deŝovante la pasantojn al klapopordoj ŝajne ne kuŝintaj sur ilia efektiva vojo, kaj kiujn ili povus jam eviti, se ne okazus tiu altrudiĝado.

La ĝenio, rimarkante, ke mi cedas al ĉi tiu melankolia vidaĵo, diris, ke mi jam sufiĉe longe ĝin rigardis.

"Deturnu viajn okulojn de l' ponto," li diris, "kaj diru, ĉu vi ankoraŭ vidas ion, kion vi ne komprenas."

Mi rigardis supren. "Kion signifas," mi diris, "tiuj grandaj aroj da birdoj. kiuj senĉese superflugadas ĉe la ponto kaj de tempo al tempo sur ĝin sidigas? Mi vidas vulturojn, harpiojn, korvojn, kaj inter multaj aliaj plumuloj kelke da flugilhavaj knabetoj, kiuj sidas granda-nombre sur la arkoj de l' mezo."

"Ĉi tiuj," diris la ĝenio, "estas la envio, la superstiĉo, la malespero, la amo, kaj tiaj similaj zorgoj kaj pasioj, kiuj maltrankviligas la vivon de l' homoj."

Ĉe ĉi tio mi profunde ĝemis.

"Ho ve!" mi diris, "vane la homo estis kreita! Kiel li estas forlasita al la mizerero kaj la mortemo! turmentata en sia vivo, kaj englutata en la morto!"

La ĝenio min kompatante, admonis min forlasi vidaĵon tiel malĝojigan.

"Ne rigardu plu," li diris, "la homon en la unua stadio de lia ekzistado, ĉe lia ekiro sur la vojon de l' eterneco; sed turnu viajn okulojn al tiu densa nebulo, en kiun la fluo portas la generaciojn de l' mortemuloj en ĝin falintajn."

Mi direktis mian rigardon laŭ lia montrilo, kaj (ĉu ĉar la bona ĝenio donis al mi forton supernaturan, aŭ distris parton de l' nebulo ĝis tiam por miaj okuloj nepenetrebla) mi vidis, kiel la valo ĉe la pli malproksima fino malfermiĝas, kaj dislarĝiĝas en vastegan oceanon, tra kies mezo kuŝas grandega adamanta roko kaj ĝin disigas en du partojn. La nuboj ankoraŭ restis sur unu ĝia duono, tiel ke mi tie povis nenion ekvidi: sed la alia ŝajnis esti

vasta oceano plantita per sennombraj insuletoj kovritaj de fruktoj kaj floroj, kaj intertekstaj de mil brilantaj maretoj ĉi tien kaj tien fluantaj. Mi vidis estaĵojn vestitajn per gloraj vestoj, kun girlandoj sur la kapo, pasantajn inter la arboj, kuŝantaj apud la fontanoj, aŭ ripozantaj sur bedoj de floroj; kaj mi povis aŭdi la konfuzatan harmonion de kantantaj birdoj, falantaj akvoj, homaj voĉoj kaj muzikiloj. Kreskis ĝojo en mia koro ĉe la vido de tiel ravanta sceno. Mi deziris la flugilojn de aglo, por ke mi povu forflugi al tiuj feliĉejoj: sed la ĝenio diris al mi, ke tien neniu povas aliri, krom tra la pordoj de l' morto, kiujn mi vidis ĉiumomente malfermiĝantajn sur la ponto.

“La insuloj,” li diris, “kiuj tiel freŝaj kaj verdaj kuŝas antaŭ via rigardo, kaj kiuj ŝajne estas dissemataj sur la tuta supraĵo de l' oceano, tiel malproksimen, kiel vi povas vidi, estas pli multnombraj, ol la sableroj de marbordo; kaj estas pluaj miriadoj de insuloj post tiuj el ĉi tie videblaj, atingantaj pli malproksimen, ol via okulo aŭ eĉ via imagado povas penetri. Ĉi tiuj estas la loĝejoj de piuloj post la morto, kiuj laŭ la grado kaj speco de virto pro kiu ili distingigis, estas dislokita inter ĉi tiuj insuloj, kie sufiĉegas plezuroj de diversaj specoj kaj gradoj, konvenantaj al la gustoj kaj perfektaĵoj de la enloĝigitaj; ĉiu insulo estas paradizo altaŭgigita al sia respektiva loĝantaro. Ĉu ĉi tiuj, ho Mirza, ne estas loĝejoj indaj je vetpenado? Ĉu mizera al vi ŝajnas vivo, kiu prezentadas al vi okazojn por gajni rekompencojn tian? Ĉu timinda estas morto, kiu vin transportos en ekzistadon tiel feliĉan? Ne kredu, ke vane kreigis la homo, al kiu estas rezervata tia eterneco.”

Mi ravrigardis kun neesprimebla plezuro tiujn feliĉajn insulojn.

Fine mi diris:

“Montru nun al mi, mi vin petegas, la sekretojn kaŝitajn sub tiuj mallumaj nuboj, kiuj kovras la oceanon aliflanke de la adamantita roko.”

Ĉar la ĝenio ne respondis, mi turnis

min por ree al li paroli, sed trovis, ke li jam forlasis min; tiam mi turnis min ree al la vizio, kiun mi tiel longe rigardadis; sed anstataŭ la ruliĝanta fluo, la arka ponto, kaj la feliĉaj insuloj, mi vidis nenion krom la longa kava valo de Bagdat, kaj la bovoj, ŝafoj kaj kameloj, sur ĝiaj flankoj sin paŝantaj.

LA NOVA SENTO

El Parolado farita de *Margaret L. Jones*,
Rochdale, Anglujo

KIA temo,—la nova sento—kompreneble estas nedisigebla de Esperanto kaj Esperantismo. Kun ili ĝi ekzistas ĉie, kaj jam tre forte en Rochdale mem, sed mi deziras hodiaŭ vespere, tute humile kaj frate, speciale priatentigi vin al ĝi l. ŭ vidpunktoj la plej larĝaj eblaj.

Unue, do, mi komencas, nomante la novan senton, nova religio, ĉar religio ĝi estas por tiuj, kiuj aŭdis ĝian alvokon. Ĉu ĝi ne, kiel religio, frapas rekte ĉe la koro? Ĉu ĝi ne alterne riproĉas kaj konsolas, humiligas kaj altenlevas la animon? Ĉu ĝi ne instruas al ni ke ĉiuj homoj havas unu komunan Patron kaj, do, ke ĉiuj devas esti komunaj fratoj? Ĉu ĝi ne malfermas al ni senliman landon, plenan de novaj kamparenoj kaj ravaj lumoj? Ja, nepre,—kaj plue, estas ja mia firma opinio ke Esperantismo, la nova sento, estas ilo speciale taŭga en la nuna tempo por altiri la homojn al Dio. Ĉu vi iam rimarkis,—malĝoje aŭ eble indiferente, la oftan mankon de fido, aŭ iu ajn kredo, ĉe multaj viaj samaĝuloj? Ĉu vi iam konstatis ke plej ofte tiu manko de religio kondukas al pesimismo aŭ malgajeco? Kaj ĉu vi neniam ankaŭ rimarkis ke tiaj malgajaj kaj pesimismaj personoj tre ofte malfidis kaj neamis la Superan Patron simple ĉar ili malfidis kaj neamis la homojn?

Nu, jen mia pretendo! kiam homoj lernas ami la homojn, ili samtempe lernas ami Dion, ĉar estas la homo mem kiu reprezentas la personon kaj la planon de la Kreanto; kaj tre ofte okazas ke la mal-

fermo de la koro por ami iun homon lasas ĝin libera por la enfluo de Dia amo. Tiu, kiu amas sian fraton neniam malamas la Superan Patron: tiu, kiu serĉas kaj rekonas la bonecon el la homo nepre faros same rilate al Dio; kaj eĉ, amikoj, se vi ne ankoraŭ konsentos al tio, vi ne povas nei ke Esperantismo,—se ĝi estas religio,—estas religio kiu ĝojigas kaj plibonigas siajn anojn. Estus facile ankaŭ citi al vi multajn aliajn religiajn trajtojn, ekzemple, ke Esperantismo jam havis siajn martirojn; ke jam ĝi entuziasmigis milojn da homoj; ke jam ĝi alportis konsolon, savon kontraŭ malespero, aŭ feliĉigis la vivlaboron al multaj. Sed tempo mankas, kaj mi volas trakti kelkajn aliajn fazojn de la nova sento antaŭ ol tedi vin.

“Fremdulo en fremda lando!” Kiel ofte ni aŭdis tiujn vortojn! Kiel ofte sur niaj stratoj kaj en niaj publikveturiloj ni vidis la bedaŭrindan spektaklon de iu fremdulo, ĝenerale malriĉa, kiu estas ĉu mokata, ĉu malŝatata, ĉu ignorata kiel la ŝtonoj mem. Nu, tio estas malprava, sed, feliĉe, sub la influo de la nova sento, ĝi devas pli kaj pli malofte okazi. Ni kredas ke tiu flanko de la Esperantismo estas netaksebla. Imagu la animstaton de iu fremdulo, kiu alvenis en Londonon antaŭ nelonge, nesciante la anglan lingvon, tute senamika, kaj perdinte sian pakaĵon survoje. Sur la perono li staris, malĝoja kaj nehelvebla ĉar neniu komprenis lin. Neniu en tiu granda stacio, ŝajne, parolis france, nek iun el la kelkaj aliaj lingvoj kiujn li mem sciis. De portisto al portisto li kuris, de oficejo, al oficejo, fine de strato al strato, ĝis li trovis policejon; kaj la malvarma, indiferenta angla mondo surrigardis, dum lia valizo kun mono kaj tuta havaĵo estis por ĉiam perdita, kaj li mem, en la pluvema, nokta aero malsaniĝis kaj, fine, devis resti en hospitalo. Imagu tion, kaj tiam kontrastu la okazon egale veran, kiam Esperantisto alvenas en fremdan landon sed vidas tuj la verdan stelon brilantan sur ies vesto. Ne plu ekzistas malfacilaĵo, nek malafableco. Li scias ke por li estas preta ĉia helpo kaj utilo.

Nu, tiu helpema sento devus ekzisti ĉie, kaj ne nur al la vera fremdulo; ĝi devus montriĝi al ĉiuj, kiuj bezonas helpon. La Esperantisto estu konata ĉie kiel frato al ĉiuj, kaj kiel ignoranto de neniu nacio, rango, stato aŭ koloro. Unu el miaj lernantoj en Afriko iam skribis al mi ke kvankam admirante Esperanton mem, Esperantismon li ne povas akcepti ĉar tio instruas ke la nigruloj egalas la blankulojn. Malfeliĉe, ankoraŭ multaj homoj havas tiun vere strangan ideon ke ili mem superas aliajn, forgesante ke la eblaj superaj kvalitoj aŭ ecoj pri kiuj ili tiel fieriĝas, nepre ne estas dank’ al iaj agoj de si mem, sed nur dank’ al la diverseco de naskiĝo, gento, nacio aŭ edukado. Antaŭ la Kreanto neniu havas rajton esti fera; sed, kontraŭe, ĉiu havas rajton nomi la kunulon frato. Aliaj Esperantistoj, dum ili laŭte parolas pri la interfrateco de la nacioj, forgesas fratiĝi kun siaj najbaroj, aŭ eble, eĉ malamas siajn samideanojn pro iu erara ideo pri rango aŭ servo. Nu, tiuj malbonaĵoj ne devas esti troveblaj ĉe la veraj disciploj de la nova sento, kaj ju pli rapide ni dissemos la veran fratecon des pli rapide nia movado triumfos.

Nur mi parolos iom pri la efikoj de la nova sento sur la morojn, kutimojn, k. t. p., de la Esperanta popolo. Esperanta popolo! vi ekkrias,—jes, ĉar nun post dudek-du jaroj kaj post niaj multaj kongresoj, la Esperantistoj fariĝis vera popolo kun iom-post-iom-apartiĝanta nacieco kaj vivado. Vi ĉiuj ja observis, kiel, dum la ĝeneralaj kunvenoj de la grandaj kongresoj, oni preskaŭ ĉiam konservis la egalecon kaj la unurangecon de la tuta kunvenintaro. Tie ne estis diversaj ŝtupoj de sociala rango, sed, almenaŭ ĉe la plimulto, nur la komuna frateco. Malpli rimarkita, kvankam ĝuste tiel vera, estas nun la egaleco ekster la grandaj kunvenoj, ĉe la apartaj movadoj inter la samideanoj; ekzemple ĉe la presistoj, kie redaktoroj kaj laboristoj nomas sin fratoj, ĉe la Ruĝkruca Societo, kie oficiroj kaj plej simplaj homoj rigardas sin kiel egaluloj en la movado; ĉe la sciencistoj, kie ĉiu estas

akceptata kiel samideana helpanto; kaj eĉ ĉe la religiuloj,—plej strange!—ĉar ordinare membro de iu speciala kredo rigardas ĉiujn eksterkredulojn kiel kondamnitaj perdituloj. Rilate al tiu lasta, notu la tre rimarkindajn kaj belajn predikadojn de Katolikoj, Protestantoj kaj Reformekleziistoj dum la kongresoj. Anstataŭ renkonti tie la kutiman netoleremon vi nur trovos sentojn kaj instruojn kiujn ĉiuj povas akcepti. Ĉu ne tio estas frapanta pruvo de la benanta influo de la nova sento? Memoru ke dum preskaŭ du mil jaroj oni predikis al ĉiuj la belan instruon de la Kristo sed nur praktikis ĝin inter iu aparta gento, land—aŭ urbanaro, aŭ al malgranda sekvantaro de iu speciala profeto au kondukanto. Nun, fine, ŝajne, la granda vero ekkompreniĝas ke ĉiuj religioj havas unu saman fonton, kaj unu komunan celon al kiu ni ĉiuj iras.

Rimarku ankaŭ ke en Esperantismo ni trovas la solan veran socialismon, la socialismon kiu, anstataŭ detrui, komencas konstrui novajn leĝojn pri simpla, egala frateco, kaj kiu, ignorante diversecon de havoj aŭ edukadoj tamen staras preta por kunfandigi siajn anojn en unu korpon kiam ajn necese.

Rimarku, plue, en Esperantismo, la egalecon de la seksoj. Ĉu inter ni povas iam ekzisti "virina movado"? Ne, ĉar de la komenco la virinoj agis kun kaj kiel la viroj. Ĉe la Esperantistoj estas jam neniu labora pozicio, neniu klera rango, neniu oficista devo, kiun ne povas fari, plenumi aŭ atingi iu ajn meritanta aŭ taŭga samideanino.

Cetere, ankaŭ ni notu ke ĉe multaj samideanoj ni trovas novan komercadon, pli ĝustan, pli honestan, kaj multe pli ĝentilan. Se iu dubas pri tio, nur estas necese ke li provu mem fari negocon kun iu el la multaj nun bone konataj samideanaj vendistoj.

Pri la mondreguloj, ĉu vi ĉiuj ne jam konstatis ke kreskiĝas nova, internacia bonkamaradeco, nova komprenemo kaj toleremo, nova emo alfarigi sin al la diversaj bonaj kutimoj de ĉiuj? Ĉu ne la plej bonaj moroj el ĉiuj nacioj influos kaj eĉ ekrestos ĉe ĉiu, kiu ilin vidas? Oni povus, kompreneble, diri ke la kon-

traŭo ankaŭ okazos,—ke eble la malbonmoroj de iu nacio influos sur la aliajn. Sed mia respondo estas nea, sen ia hezito,—ĉar parolante ĝenerale, estas nur la plej bonaj homoj ankoraŭ kiuj esperantistiĝis. Ke tio estas la vero, pravas la tre konstatebla sento ĉe la kongresoj kiam preskaŭ ĉiu, certe ĉiu vera samideano, estas multe pli ĝoja, multe pli bonhumora, multe pli fratema ol en la ordinara, ĉiutaga vivo. Kial? Ĉar nepre ekzistas pro la kuniĝo de tiom da bonuloj,—en la plej feliĉaj momentoj de ilia vivo,—nepre devas esti ia influo de boneco kiu influas ĉiun, kiu ĝin alproksimiĝas. Vi ja konsentas ke ĝis nun la plimulto el la samideanoj estas bonuloj de ĉiu angulo de la mondo,—la pensuloj, la idealuloj, la filozofoj, la kleruloj, la homamuloj. Do, imagu la grandan efikon kiam el tiuj personoj eĉ ankoraŭ la plej bonaj renkontiĝas por unu komuna kaj alta celo! Tiam imagu ke tiu sentebla influo restos kaj restados dum jaroj kaj vi facile povas kompreni ke iom post iom la nova sento kreadas novan kaj bonan popolon, kun novaj kaj pli larĝaj ideoj kaj idealoj; kaj ke ni vidos, fine, la novan mondstaton kie ĉiu estos liberigita de falskonvenaj reguloj. Al tiu celo nepre kontribuas multe la ĝisnuna, bona kaj jam internacie disvastiĝanta kamaradeco inter la du seksoj.

Pli malfrue, ankaŭ, kredeble, la universala fratemo kaj komprenemo etendos pli malproksimen, eĉ al la bestoj, kies vivojn ni ne plu volos detrui por satigi niajn apetitojn au por false beligi niajn vestojn. Eĉ tio ne estas tro granda paŝo por niaj hodiaŭaj pensoj pri la nova sento, ĉar, kiel estas bone konate, ju pli alte la homoj progresadas, des pli kompatemaj, komprenemaj kaj nebuĉemaj ili fariĝas.

Jen ankaŭ eble, la momento, rimarkigi al vi la grandan nombron da pacifistoj inter ni, kiuj sendube, per Esperanto, influos al fina universala mondopaco.

Mallonge, ne estas troaĵo diri ke la Esperantisma sento enhavas jam ĉiujn aliajn bonajn kaj idealajn movadojn,—do, nepre sekvas, ke iom post iom tiuj movadoj surinfluos reciproke kaj kvazaŭ kunfandiĝos.

PRI DIVERSAJ TEMOJ

ABOUT PROPAGANDA

STOP dreaming! The conditions are the result of the environment, and the only way to change that environment is to teach your neighbor (and yourself) that there is something better in life, and that something worth striving for, than what now surrounds us. No matter how greatly you and I may desire to see certain things accomplished, our dreams will never become realities unless we put our shoulders to the wheel and push strong and hard. And each of us possesses a power which, if wielded in unison, will move mountains.

Did you notice the heading of an item in the newspapers recently? Of course you did, but was the application evident to you? The heading was composed of but few words, but there were volumes of suggestion and information contained in them. "Somebody Wrote to His Congressman." Very simple, indeed, but the result was revolutionary. Do you grasp the point? You do, of course, but for those who do not, let me elucidate the meaning which I would have those words convey to everybody.

When you write to your Congressman, Senator, State Legislator, Governor, Superintendent of Schools, or other public, elective officer, your letter is not consigned to the waste-paper basket, but it receives attention, and the requests contained therein are, if reasonable, complied with. Do I need to be more explicit? Not with Esperantists, for they are all kleruloj, but there are those who, unfortunately for them and for us, have not yet seen the light.

So, get those to write to all those whom I have indicated, asking all sorts of questions, and requesting all kinds of

information. Of course, *you* have already done this, but get your friends to join you in your requests and demands, and have the newspapers and periodicals included in the list already given. Have the Congressmen and Senators ask the State Department what is doing in foreign countries; is Esperanto in use abroad; is it being utilized for business purposes; is it recognized by educators; is it being taught in the public and private schools in this and other countries; are our Consuls giving it due attention; have they made any reports about Esperanto; has the State Department consolidated these reports, if made, and made its information public.

Then, after your friends have asked these questions, utilize the information which they and you have obtained with the local and other periodicals, business men, educators, travelers—in short, make a systematic and thorough propaganda of Esperanto. Then get your friends to join the Esperanto Association of North America, the *Universala Esperanto Asocio* (of Geneva, Switzerland), subscribe for *Amerika Esperantisto*, *Esperanto* (also of Geneva, Switzerland), as many other Esperanto periodicals as you may be able to afford, and then think out some further propaganda stunts (or "stunts," as you wish), to the end that our knowledge may increase and that *Universala Frateco*, which you and I and all other homamantoj so greatly desire, shall become realized.

—H. W. Yemans.

AS TO REFERENCE WORKS

MANY Esperantists who have observed the inaccurate "write-up" of Esperanto in the *New York Almanac* will be interested to learn that the editor of

this publication has asked *Amerika Esperantistoto* furnish material for the next edition. We also have a note to the effect that the Thomas Nelson & Sons Loose Leaf Encyclopedia, New York City, has been misinformed from the same source. Will some reader who has time to do so look up this work in his library, copy the misinformation and send it to this magazine, and also write a letter of protest to the publishers of the encyclopedia? The editor of the *Saturday Evening Post* threw up his hands when Mr. Baker called to see him, and reported that the nonsense he had published brought him hundreds of protesting letters. Your letters had the desired effect and you'll see no more such twaddle in the *Post*—at least not on the subject of Esperanto. We repeat, not on the subject of Esperanto.

STATISTIKO POR ESPERANTO

EN Germanujo nia afero kreskas ĉiutage, la germanaj registaroj komencas interesiĝi pri Esperanto, sed ili postulas precizan statistikon, ili ne nur volas scii, kiom da grupoj ekzistas, sed ankaŭ kiom da grupanoj. Tial estas necese aranĝi kiel eble plej rapide statistikon. La eldonejo de nia fame konata ilustrita revuo "Universo" afable donacis la su-

mon por ebligi tion. Oni forsendis pli ol 2,000 demandkartojn al ĉiuj grupoj de la tuta mondo. Estas necese, ke ĉiuj grupoj respondu kiel eble plej rapide. Grupoj, kiuj ne ricevis demandkarton, bonvolu tuj skribi al Dro. Schramm en Dresden 20, pro ke li povu sendi ĝin. La afero estas tiel grava por ni, ke neniu grupo devas manki en la statistiko.

PRI ABONO DE GAZETOJ

NE TRO multe oni povas insisti, ke la Esperantistoj subtenu bone la fakĵurnalojn de nia movado. Ekzemple, ĉiu sciencisto devas aboni la *Scienca*, ĉiu katoliko la *Katolika Espero*, kaj ĉiu reformemulo la *Socia Revuo*. Sukcesigante la jam ekzistantajn, ni pretigos la vojon por novaj gazetoj en aliaj fakoj. Jen publikinda letero:

Mi deziras petegi ke ĉiu Kristana Esperantisto abonu por la gazeto *Dia Regno*, kiu estas la oficiala organo de la Esperantistaj anoj de la Kristanaj Unuiĝoj de Junaj Viroj. Ĉiu Kristano devas legi ĉi-tiun gazeton, ne nur pro sia propra profito, sed ankaŭ por prosperigi la regnon de Dio inter la homaro tutmonde. Al ĉiu Esperantisto kiu sciigos al mi sian nomon mi sendos senpage ekzempleron de *Dia Regno*. Oni sendu la abonprezon. Sm. 0.90. aŭ al mi aŭ al la Redaktoro, Paul Hübner, Dellbrück bei Köln, Germanujo.

—Rev. R. W. Mason, Elberton, Wash.

PROGRESO DE LA HOMO

ARTHUR BAKER

TRE ofte, klam oni aŭdas malpacaĵojn inter Esperantistoj, kiam ili diskutacas inter si pri aŭtoritateco en klubo, aŭ reciproke kulpigas sin pro nedecaj motivoj en tiu aŭ alia faro, oni estas tentata diri, ke nia afero ne estas tiel granda kaj nobla, kiel ni pensas; ĉar estas inter ni tro da petolaĵoj.

Sed ne estas ĝuste aŭ prave akuzi la aferon pro la kulpoj de la aferanoj. Jen teksto por laika prediko.

La metodo, per kiu la naturo kulturis

siajn kreaĵojn estis ĉiam tre severa. La filozofianoj nomas ĝin "la baraktado por la vivo." Memdefendo kaj memamo

Post mallonga meditado la ruzulineto mem estus farinta la necesajn truojn!" estis necesegaj. Ĉar partatempe fizike, kaj partatempe ekonomie, la ido intime partoprenas la ekzistadon de la gepatroj, la instinkto de defendo kaj amo por la idoj sin montras simple alian manifestadon de memamo kaj memdefendo.

Sed la homoj estas ŝanĝintaj laŭ granda skalo la metodojn de la naturo.

La individua batalo kontraŭ malamiko per ungoj kaj pugnoj fariĝis la ŝtata batalo per rotoj kaj pafiloj. La batalo kontraŭ malvarmo fariĝis granda sistemo de minejoj kaj fervojoj kaj fornegoj kaj hoteloj, kaj tiel plu. La batalo kontraŭ malsato fariĝis sistemo de terkulturado, transportado, grandaj bakejoj, grandaj buĉejoj.

Nu, inter la novaj kondiĉoj devas naskiĝi aliaj sentoj. Ĉu tio estas ebla? Multaj respondas, ke ne—“oni ne povas ŝanĝi la naturon de la homoj” ili rediras, per orakla kaj ĉiofinanta voĉo.

Sed tio estas tiel malyera, ke ĝi ne dum unu momento trompas iun, kiu povas rezoni, aŭ kiu iom konas la logikon. Ĉio en la naturo ŝanĝas, do ankaŭ homaj instinktoj. Homaj instinktoj estas multe ŝanĝintaj, do oni povas logike kredi, ke ili ankoraŭ ŝanĝadas, kaj ŝanĝados.

Laŭ la instinkto de primitiva homo, se vi gastigas ĉe via amiko, vi devas salti sur la tablon, kolekti kune la tutan manĝaĵon kaj defendi ĝin per batoj kaj minacoj ĝis kiam vi manĝos sufiĉe por nutri vin dum tri tagoj. Ĉu vi havas tian instinkton?

Laŭ la instinkto de bonedukitaj kaj kulturitaj viroj de la dekoka centjaro, se alia viro esprimus dubon ĉu vi parolas vere, vi volus tuj mortpafi lin, vidvinigi lian edzinon kaj orfanigi liajn infanojn. Ĉu vi havas tian instinkton?

Unue, la kondiĉoj de la homa vivo ŝanĝis tiel malrapide, nur dum miljaroj, ke la instinktoj ŝanĝis preskaŭ tiel rapide. Sed nun la kondiĉoj en sia ŝanĝado preterkuras kaj lasas malantaŭe la pli malrapide ŝanĝantajn instinktojn. Tiel perfektaj nun estas la rimedoj por la vivo, tiel sociaj en sia karaktero, ke nur per *kunhelpo* kaj *kunlaboro* povas la homoj atingi por ĉiu individuo plej multe da bono.

Do, se inter si Esperantistoj malpacas, se ili laboras kelkafoje rekte por la propra bono aŭ la propra gloro, tio tute ne montras ke Esperantismo mem estas nenobla afero. Ĝi estas simpla anakronismo, same kiel la hundo, kiu, antaŭ

ol kuŝiĝi sur velura tapiŝo, rondeturnas sin dufoje kvazaŭ por ordigi la herbojn inter kiuj ĝi jam ne loĝas.

Tiu homo, kiu hodiaŭ laboras por si mem, ne inteligente laboras. Nenia epoko de la mondo donis plimulte da honoro al tiuj, kiuj laboras por la homara bono. Eĉ virinoj pli volonte amas soldaton, pastron, kuraciston, aktoron, verkiston,—tiun, kies laboro enhavas iom da publika kaj socia karaktero.

La antaŭa memama, memdefenda instinkto estas anakronismo—ĝi estas malsagaĵo. Ĝuste kiel memnutrado ne plu postulas, ke oni prenu oston kaj forkuru por kaŝi ĝin, tiel inteligenta memamo kaj memdefendo ne plu postulas, ke oni sin tenu aparte de samspecaj kreaĵoj. Kontraŭe, ĝi rekte postulas, ke oni sin forgesu tiom, kiom eble, kaj laboru por la homaro. Jesuo diris: “Por tiu, kiu volas savi sian vivon, estas necese, ke li perdu ĝin.” Ĝuste la saman filozofiaĵon esprimis nekristano, dirante: “La sola maniero feliĉiĝi estas feliĉiĝi aliajn homojn.”

Do la pli vasta, la pli alta, la pli granda vivmaniero kiu vokas nin al la servado de la homa raso tute ne postulas ke ni forlasu la instinkton de memamo kaj memdefendo, sed nur ke ni apliku ĝin inteligente, laŭ nuntempaj kondiĉoj. Estas vantaĵo diri, ke homo estas memforgesa ĉar li laboras por aliaj, dum kondiĉoj nun postulas tian specon de “memforgeso” kaj tiu, kiu ne konas ĝin estas neinteligenta.

Tial, Esperantisto, klopodu, por ke via persona sintenado estu taŭga je nia granda celo. Forgesu la momenton nunan, forgesu vin mem, vidu nur la finon de la vojo; ne haltu laŭ la irado por malpaci kun tiu aŭ alia malgrandulo, kiel antaŭe eble ni malpaciis pro ostoj.

La individua, la persona ĝojado velkas kaj putriĝas. Ĝi estas morta. Sed la homara ĝojo vivas kaj floras. Ĝi estas senmorta. Al tio alligu vian animon, kaj ĉiu jaro portos al vi novajn ĝojojn kaj montros al vi novajn fontojn de kontento.

PAGO MALSERIOZA

Cerpita el La Spritulo, jarabono Sm. 1.20, Kornerstrato 31, Leipzig, Germanujo.

Razisto kaj tondisto posedis belan verdan papagon, kiu lernis paroli. Inter alie ĝi bone elparolis kaj ofte ripetis la kutiman demandon de la razisto al liaj klientoj: "Kion vi deziras, Sinjoro?" Iafoje la papago liberigis sin el la kaĝo, forflugis kaj alvenis en mondfremda vilaĝeto. Por ripozi la laca birdo sidiĝis sur arbo, kie vilaĝano rimarkis ĝin. Tiun specon da birdoj la bonulo ĝis nun neniam estis vidinta; kompreneble li fervore deziris kapti la maloftan beston. Li alportis ŝtupareton kaj supreniris. Sed—alveninte apud la birdo—li kun mirego aŭdis la ĝentilan demandon: "Kion vi deziras, Sinjoro?" Tute konsternite la vilaĝano turnis sin, por rapide malsupreniri, balbutante nur la vortojn: "Pardonu, Sinjoro, pardonu, mi ja preskaŭ kredis, ke vi estas birdo!"

Patro diras al sia fileto, kiu ne volas esti kontenta ricevinte buterpanon:

"En mia juneco mi estus ĝojinta ricevi eĉ sekan panon."

"Ho! pro tio ci konjekteble venis al ni!" respondis la infano.

Viro enfalis en urbstratan truon, rompante al si la kruron. Lia advokato faris juĝan postulon petante kompensaĵon de mil dolaroj por sia kliento, kaj gajnis la proceson. La urbeŝtaro apelaciis ĉe la plej alta juĝejo, kiu ankaŭ konfirmis la supran verdikton.

Post kiam la procesado estis likvidita kaj la advokato ricevinta la mil dolarojn, li enmanigis al sia kliento nur unu dolaron.

"Pro kio tio ĉi estas?" demandis la viro.

"Jen tio kio restas, post kiam mi de-kalkulis mian honoraron, la apelacian koston kaj ĉiujn elspezojn."

Unue alrigardante la dolaron, tiam la advokaton, la viro demandis: "Kio estas al tiu ĉi dolaro? Ĉu ĝi estas falsa?"

Kelnero, falis al mi unu franko mal-supren kiun mi ne povas trovi. Se vi ĝin trovos, redonu ĝin morgaŭ al mi; se vi ne trovos, ĝi apartenu al vi.

Drinkulo preterpasas brulantan domon kaj vidas la doman mastrinon, kiu staras sur la strato kaj ploras. Li alproksimiĝas al ŝi kaj demandas kompateme:

"Ĉu al vi apartenas tiu ĉi domo, kompatindulino?"

"Jes," respondas la malfeliĉulino plorante.

"Tiam, mi petas, permesu ke mi ek-bruligu mian cigaron."

Konata financisto konsilas al sia filo: "Vidu, fiĉjo, antaŭ ĉio la honesteco. Jen, antaŭhieraŭ kliento eraris ĉe la pago, anstataŭ 4,000 li donis al mi 5,000 frankojn, do 1,000 frankojn tro, kaj mi, kompreneble, donis el ili 500 al mia kompanio.

Filo: "Paĉjo, hodiaŭ nia instruisto rakontis nin, ke la homoj devenas de simioj!"

Patro: "Ho! malsaĝa knabaĉo, mi tute ne devenas de simio, sed eble ci!"

Santalo: Kiel vi fartas, Mespilo?

Mespilo: Ne bone, kara amiko; mi havas fortegan kataron kaĝtuson; mi estas tre malsana.

Santalo: Ho! tio estas nenio. Kiu ĉe tia malbonega vetero ne estas malsana, tiu nepe estas sana!

CORRESPONDENCE

PRI LIBERA PENSO

Se vi volas trarabati vojon al morala kaj socia progreso. Se vi volas ĉien porti en la radioj de l'verda stelo nian junan idealon de intelekta kuraĝo, de parola kaj agada sincereco, de respekto por la libereco de l'aliaj; se vi volas, ke super naciaj kredoj kaj kutimoj Esperanto estu fratigilo de l'komuna homa racio: Aliĝu al Libera Penso, kies anoj kunvenos dum la Sesaj. Jara kotizaĵo kun la monata bulteno: unu spesmilo (50c). Ĉiu samideano kiu deziras partopreni la fakan kunvidon de la Liberpensuloj, sin turnu al *B. F. Schubert*, 1505 North Capitol St., Washington, D. C.

LA AUTOMOBILO

Antaŭ ol skribi libreton teknikan oni devas havi teknikan vortareton. Ĉar mi volas ellabori instruolibron pri la aŭtomobilo, mi petas al ĉiuj kiuj konas la vortojn necesajn por tiu celo ke ili sciigu min. Mi bezonas la vortojn pri la motoro, la karburatoro, la sistemo elektrika, k. t. p. Mi petas speciale al la inĝenieroj aŭ verkistoj de aliland sendi al mi siajn ideojn. Mi havas vortaron teknikan en ses lingvoj kaj se vorto ne ekzistas en Esperanto mi povas kompari la vortojn en tiuj lingvoj kaj elekti la pli bonan. Multe da vortoj pri la motoro kaj la klapoj, k. t. p., sin trovas en la "Provo de Marista Terminaro" kaj en la "Vocabulaire Technique et Technologique Français-Esperanto," sed aliaj vortoj mankas. Al ĉiuj kiuj sendos al mi helpon mi donos miajn korajn dankojn. Sin adresu al *Robert A. Chandler*, Instruisto, Y. M. C. A. Automobile School, Boston, Mass., Usono.

KONVINKITA

Mi sendas la abonon de Sro. Meldrum, kiu ĵus venis al nia societo de Aŭstralio, kie li loĝis. Li faris kelkmonatan vojaĝon en Eŭropo antaŭ ol li venis tien ĉi, kaj li konstatis ke, kvankam parolante Angle, Itale kaj France li ofte ne povis trovi iun kun kiu interrilatigi dum la vojaĝo, kaj aldonis ke li estis plene konvinkita pri la praktikeco de Esperanto, pro la granda nombro da verdaj steloj kiujn li vidis, kaj pro la fakto ke se li estus sciinta Esperanton li povus facile paroli kun granda parto de siaj kunvojaĝantoj.—*D. E. Parish*, Los Angeles.

SOME BOOK CRITICISMS

Editor: Kabe's new Vortaro and Verax' Enciklopedieto tekniko are just such books as we have been waiting for. Of course most everybody will prefer a dictionary in Esperanto and his native language, and vice versa. But there is room for one entirely in Esperanto, like Kabe's. It will be a great help in defining many ideas, if a writer can find a ready-made definition in a book of an acknowledged Esperanto writer like this gentleman. Then, too, the oriental people, who are not conversant with occidental languages and ideas, can base their Esperanto native dictionary only on such sources. So it will be quite necessary for our Japanese "samideanoj" to work it over into a Japanese and Chinese-Esperanto Dictionary. With the definitions on the example-page I find little or no fault, but only one other fault I find, it is a little too limited. I have compared Jurgensen-Zamenhof Esperanto-German Dictionary—until lately the general standard, and not too extensive. Kabe's vortaro is a good deal more limited. It ought to contain all words of this early and still reliable standard, and some selected words besides, that are universally adopted by this time.

Verax' Enciklopedia Vortareto is quite a useful and good book, a valuable supplement to most national Esperanto Dictionaries. It is for people who indulge in general and somewhat limited scientific literature, and the number of such people is legion. Scholars who follow special lines of study will always need and prefer special scientific vortaroj besides. Nevertheless, we find a few more faults than with Kabe's book. We do not criticise the selection of words, it will undoubtedly be based on good examples in modern languages. Neither do we criticise that equivalents are given in French, too, although German, or even English, would have suited a larger circle of educated people. (We advise parallel editions in these tongues.) But we criticise that sometimes a French equivalent is given without the addition of an Esperanto definition. That is quite a serious mistake in a book with such a title. Then, again, an universal Esperanto word is often explained by a not generally accepted word-formation after the French. Ex. *abelaro* = *abelesamo*, *essaim d'abeilles*. Such Esperanto synonyms will be formed and used in limited circles, but ought studiously to be avoided in works of reference at least, if they are addressed to a wide circle spread all over the world. Still, this is a laudable effort.

—*Johano*.

BOOK LIST -Continued-

- several countries, translated by Kabe for the purpose of showing various national literary lights. The authors contributing the originals are Dumas, Chekov, Gorky, Kipling, Niemojewski, Sersao, Sienkiewicz, and Suthner. The excellent Esperanto style of Kabe needs no commendation, and the list of authors guarantees the value of the contents of this book.
- International Language; Past, Present and Future** (W. J. Clark) 1.05
An exhaustive treatise (in English) on the history of the international language idea and the various schemes which preceded Esperanto. Treats the subject from every point and should be read by every propagandist and placed in every library. Those who wish to lecture on the subject, or write for publication, should not fail to have this work at hand.
- Inter Blinduloj** (Javal-Javal)60
A book of 130 pages, written by Dr. Javal, an oculist, after he became blind, and translated by his daughter-in-law from the French original. Although written as a book of advice and information to those who have become blind, the book is of much interest to the casual reader, as disclosing in a readable way a phase of life with which most of us have no further acquaintance than occasionally dropping a small coin into the cup held out by an old man on the street, who grinds "Die Wacht am Rhein" from a hand-organ.
- J**
- Japanaj Rakontoj** (Cif Toŝio)..... .20
Seven stories from the Japanese, translated by a Japanese Esperantist; 71 pages.
- La Jeso de Knabinoj** (Moratin-Maclean).... .20
A three-act comedy of Spanish love and adventure, with a happy and matrimonial ending. Towers and donjon keeps, stony limits and still stonier parents, all reduce themselves to this in the last chapter—that Cupid is the one immortal of Olympus, whose revelations are in the book of nature, on which no higher critic can lay his impious fingers!
- Jolanto** (Hertz-Runeberg)45
A lyric drama from the Danish. Printed in Finland. Pages, 101.
- Julio Cezaro** (Shakespeare-Lambert)60
To preserve meaning, measure and style, all in a translation of a poetical classic, is hardly to be expected. Let us confess at once that Shakespeare is not Shapeseare except in the original, and if we do not expect too much of the translators we can derive much pleasure from reading the Esperanto editions. Lambert's "Julio Cezaro" is one of the best yet done. Published in London, 1906; a cloth-bound volume of 85 pages.
- K**
- Kanto de Triumfanta Amo** (Turgenev-Fiŝer) .20
A fascinating little story, finished with a question mark. What is the triumph of love, anyhow—or is it worth thinking about? Turgenev (original in Russian) takes you through some thirty pages of Arabian Nights wizardry, and just as you surmise a conventional happy ending he jolts you right between the eyes with a question so elemental that boiling oil and hot pincers are the logical arguments of those who take sides upon it.
- Kastelo de Prelongo** (Vallienne)..... 1.20
Marie Corelli minus a few terrors, and Jules Verne plus a few improbabilities; a chronicler of the kingdom of Eros, under no bond to ascertain the possibility of the things that he made to happen—this is an attempt to characterize Dr. Vallienne as a novelist. "Kastelo de Prelongo" is the type of book which the American reads with gusto because it is forbidden to him in his own language.
- Kial Ili Estas Famaj** (Feydeau-Dore)..... .15
Esperanto monologue for a young man.
- Kiel Ni Plibeligos la Vivon?** (Anonymous) .. .20
Nothing broadens a man like travel, unless it be a careful reading of authors widely disagreed, especially those who disagree with the reader. Ninety-nine people out of a hundred will disagree with some of the things said by the anonymous author of this little book on the beauty of life.
- La Kolomba Premio** (Dumas-Papot)..... .20
A clever bit of satire by the famous French author, well translated and printed in a neat booklet of 48 pages. Published by American Esperantist Company, and one of our "best sellers."
- Kolorigisto-aerveturanto** (Godineau)15
The simple story of a balloon ascension, in which nobody was hurt, or even badly scared. Pages, 24. Translated by the Esperanto group of Monaco.
- Komunista Manifesto** (Marx-Baker)..... .50
Few people, even socialists, understand socialism. It is less a scheme, more the unavoidable trend of social evolution. Says the Saturday Evening Post, editorially: "All political parties, except the socialists, are at sea in the same boat . . . it is only by being socialistic that we have any success whatever in dealing with monopolistic combinations; and if the socialistic way is the successful way, why doesn't somebody propose to follow it further? Is it because we are frightened at a word?" As a forecast of the commercial and industrial development of trusts and combines, and the resultant political questions, the "Communist Manifesto," written in 1848, is so accurately prophetic a document that Marx has become the Isaiah or the Mohammed of modern socialism. Things which Mark Hanna saw in 1900, which Roosevelt discovered some years later, were predicted in detail in this wonderful little book over fifty years before. An English translation parallels the Es-

AMERIKA ESPERANTISTO—DESCRIPTIVE BOOK LIST

- peranto, line for line, in 64 pages of each language. Cloth bound.
- La Kormalsanoj** (Burwinkel-Kunschert)35
A popular treatise on heart disease, advice to those afflicted, etc., translated from the German. Forty large pages.
- Kvar Evangelioj** (Laisney)50
The four Gospels of the Bible (Matthew, Mark, Luke, John) are united in a more or less consecutive story of the life of Jesus. The translations, by Pastro R. Laisney, are from the Greek and Latin texts, with the help, says the translator, of the best modern comment and research.
- L**
- Lauroj** (Kelkaj Aŭtoroj)65
In a competition for prizes offered by *La Revuo* at the first literary contest (Cambridge Congress), eleven authors received awards, and their work has been printed in "Laŭroj." It makes an excellent collection of short stories, and is a valuable addition to the original literature of Esperanto. Pages, 138.
- Legolibreto** (Borel)10
A collection of anecdotes, with extracts from classics of German literature, translated and arranged in a very attractive and interesting little book of 43 pages.
- Libro de P' Humoraĵo** (Paul de Lengyel)75
A collection of anecdotes, quips, conversations, mostly good, in 195 pages with 45 illustrations. Collected and translated by Paul de Lengyel, one of the earliest Esperantists, an "old-time" printer, now editor and proof-reader at the principal Esperanto printing house in Europe.
- M**
- Marta** (Orzeszko-Zamenhof)1.05
"The authoress preferred to write a realistic story, to instruct, to convince, not seeking the ready-made interest of passionate or imaginative romance. Many women should read it, that they may not become victims, and many men, that they may not make victims. . . . The reader will find in this story not only touching scenes, an eloquent plea for women, but also just reflections on the conduct of men, on social injustices, on the injustices of laws, morals and public opinion. . . . Of the translation, one can only say, that it fully conveys an impression of the merit which gives to the authoress her great reputation."
- Malgrandaj Pensoj pri Grandaj Demandoj** (Dombrovski)65
A book of essays and letters by a Russian priest, one of the first Esperantists. Mostly on religio-philosophical subjects. Pages, 212.
- Misteroj de Amo** (Nadina Kolovrat)35
Two brief dramatic sketches—"Morto kaj Vivo" and "Portreto." Both are original in Esperanto. Pages, 37.
- Mistero de Doloro** (Gual-Pujula)60
This play, translated from the Catalonian language, was played by Catalonian actors at the Fifth Congress. The play was fascinating, and a reading of the book presents food for reflection to every rational thinker. The story is of a young widow who marries a younger man, who falls in love with her daughter. Into this simple life the author has woven the charm of his own simplicity and truth, and from first to last there is not an improbable word or an impossible situation.
- Monadologio** (Liebnitz-Boirac)20
Esperanto has few works of a scientific or pseudoscientific character, as yet—probably because our reading public is so small in numbers as to keep the demand for such works below the publishers' minimum. A little book of philosophical speculation is the "Monadologio," written in language within the comprehension of the lay reader.
- La Mopso de Lia Onklo** (Chase)20
A grotesque story, original in Esperanto. The author says: "I wrote this story mostly from the belief that he who learns an artificial language ought to have in it some extraordinary reading matter." He certainly produced it in this story of a man's disaffection for his uncle's pug dog.
- Morala Edukado de la Popola Infano**30
A treatise, with illustrations, on the education of public children as conducted in France. By Baroness de Menil, with parallel text in French. Illustrated, 23 pages.
- N**
- Nau Historioj pri la Autoritato** (Multatuli) .10
A collection of little "multum en parvo" philosophical essays, brilliantly satirical. They are so miraculously condensed and full of meaning that the translator appends a little explanation which helps the reader to "catch on."
- Nevo Kiel Onklo** (Schiller-Lambert)30
The nephew impersonates his uncle, pays off his own debts, and gives official consent to his own marriage with the right girl. There are complications. Pages, 53.
- A Norman Conquest** (Wm. Morrison)15
A little three-act comedy for one man and three women, in English and Esperanto. Well adapted as part of a propaganda entertainment. Played with great success by the Wheeling Esperanto Club.
- O**
- Ordo de Diservo** (Rust)20
Translated from the prayer-book of the Anglican church and used at the church services during the Cambridge Congress. Thirty pages, containing the prayers, readings, hymns, etc.
- P**
- Paĝoj el la Flandra Literaturo** (Seynaeve kaj Van Melckebeke)45

AMERIKA ESPERANTISTO—DESCRIPTIVE BOOK LIST

- A collection of short stories, poems, etc., by various Flemish authors. Printed in Bruges, in 1904, and contains 134 large pages.
- Patroj kaj Filoj (Turgenev-Kabe)**..... .75
 A masterpiece in the Russian—a masterpiece in Esperanto. A story of Russia—the Russia with one foot in the stone age and the other in the twenty-fifth century. "Darkest Russia," whose literary lights play at once upon the beauties of the cosmic future and reveal in pitiless detail the horrors of modern "civilization." You don't know current literature, you're hardly on speaking terms with the human race, unless you know something of what Russia has written. "Patroj kaj Filoj" is a fascinating novel by Turgenev, translated by Kabe and published in Moscow. To say that it is by Turgenev proves it a Russian masterpiece. That it is translated by Kabe indicates that it is still a masterpiece in Esperanto.
- Perfekta Edzino (De Leon-Loira)**..... .60
 De Leon was a monk of the sixteenth century, and like most men who have advised the eternal feminine, including a Mr. Solomon and Professor Aristotle, he asks them to quit blonding their hair, painting their faces and repairing the various little oversights of nature. Brother de Leon arrives with several other choice bits of advice in this book of 129 pages, and most men will join fervently in the "Amen!" with which he ends it.
- Personaj Nomoj (No. 10.072)**..... .25
 A sort of family terminology, giving Latin originals with Esperanto rendering. Hundreds of proper names, possible and impossible, are offered in this book.
- Mena Verkaro—Libro Tria (Devjatnin)**..... .50
 A book of poetical translations. 137 pages, most of which is devoted to "Ruslano kaj Ludmilo," by Puŝkin. "Hero kaj Leandro" from Schiller, and five shorter poems complete the book. By one of the earlier and best Esperantists.
- Pola Antologio (Kabe)**..... .60
 A collection of nineteen short stories from the Polish, translated in the superior style of Kabe. Fourteen Polish authors furnish the originals for this book, which is a very interesting and highly popular collection of readable matter.
- Praha; ilustrita gvidlibro por turistoj**..... .20
 A well-written Esperanto description of one of the finest cities of Europe (Prague), with many half-tone illustrations and a cover in colors.
- La Predikanto (Zamenhof)**..... .25
 The book of Ecclesiastes, from the Bible. A masterpiece of pessimistic philosophy, of which the authorship is still in dispute. And a pessimist is not necessarily a man who multiplies or magnifies his troubles,
- but rather one who digs irrigation ditches instead of praying for rain. The writer of Ecclesiastes was a man of royal mental proportions, to say the least. With such a book the praise of men is vain. It has in it those fixed truths which hold unchanging sway from age to age. Many modern Christians repudiate it, for the reason that it might as well have been written by a Parthian, an Assyrian, an Egyptian, a Babylonian, or even a Roman. And it will be good literature in a thousand years more.
- Pri Apendicito (Morris-Besemer)**..... .10
 A paper on appendicitis, written by one expert on the subject and translated by another.
- Proverbaro Esperanta (Zamenhof)**..... .55
 A collection of 1,232 popular sayings and phrases from the French, Polish, German and Russian languages. A work finished by Dr. Zamenhof after the death of his father, who had done the most of it. It has a subject index, by means of which the reader may find a popular saying on almost any subject, to "prove" or disprove anything.
- Provo de Marista Terminaro (Rollet d'Isle)** .50
 A list of proposed words for use of shipbuilders and mariners. Also useful for those who aspire to construct the great sea-novels of Esperanto. Bound in boards; 74 pages.
- Prozo kaj Versoj (Inglada)**..... .60
 Several stories and legends, an anthology of Esperanto puns in a dialogue "Edziĝo Malaranĝita," and some poems. In all, 124 pages.
- La Psalmaro (Zamenhof)**..... .75
 No people in the world, as much as the ancient Jews, possessed an individual, intimate, personal human deity. He was their champion, their law-giver, their avenger. He led their armies, He inspired their priests, He guarded their flocks, He took an intimate and zealous interest in their family relations. Terrible in wrath, merciless in battle, Jehovah was yet a kind, indulgent father, a patriarch of the patriarchs. As naturally as Greek culture produced the Iliad, so Hebrew culture produced the Psalms. It is significant that in literary value and poetic merit neither Christianity nor modern Judaism has produced a work worthy of a moment's comparison; and that where modern ecclesiastical culture has produced great music it has been necessary to refer to the Psalms of ancient Israel for thoughts of simple grandeur clothed in words of becoming dignity. Dr. Zamenhof's translation, from the Hebrew original, has all the majestic simplicity of the English version, and is one of the best pieces of Esperanto literature.

AMERIKA ESPERANTISTO—DESCRIPTIVE BOOK LIST

R

- La Rabistoj** (Schiller-Zamenhof)..... .65
 A five-act drama from the German, by one of the most famous authors of that language. Appeared serially in *La Revuo* in 1907-08.
- Rakontoj pri Feinoj** (Perrault-Sarpy)..... .30
 Corrected by Dr. Zamenhof, and a very popular book, now in fourth edition. Includes *Blue Beard*, *Red Riding Hood*, *Sleeping Beauty*, *Puss in Boots*, *Cinderella*, *Tom Thumb* and others. Pages, 86.
- Rego de la Montoj** (About-Moch)..... .1.05
 A French satire on Greece, which pleases the Greek about as our "Mikado" pleases the Japanese. A wild story of a bandit camp, a capture of congenial and uncongenial travelers, of government officials more dangerous than robbers, etc. The author remarks, "The truest stories are not those which happened." The book has 240 pages, with 145 illustrations by Gustave Dore, probably the most famous illustrator who ever lived.
- Revizoro** (Gogol-Zamenhof)50
 A five-act comedy from the Russian. "A comedy from the Russian? Impossible!" Naturally, you think that no man of heart and brain enough to write a book could forget for a moment the national misery. Perhaps this is true, and "La Revizoro" is a comedy of grafting politicians, containing all the time the possibilities of tragedy. A remarkably entertaining and illuminative picture of Russian official life.
- Rip Van Vinkl** (Irving)..... .25
 One of the best stories of a great master of short stories, translated by an anonymous Esperantist and published in Chicago in 1907. Pages, 36.
- Robinsono Kruso** (Defoe-Mason)..... .50
 This Esperanto edition of the ever-popular adventure story is translated from one of the many abridged editions. Translated and printed in America, and good Esperanto except in the rendering of Friday's dialect. Nicely printed, 143 pages, bound in boards and illustrated.
- La Rompantoj** (Pujula-Valles)..... .30
 Six short monologues, in each of which something is broken—hence, the title. Original Esperanto work, very good, 33 pages, illustrated.
- Rusaj Rakontoj** (Sibirjak-Kabanov)..... .10
 A booklet of 44 pages, filled with charming Russian fairy stories, translated by a well-known Russian Esperantist.
- S**
- Sakproblemoj** (Paluzie)90
 Interested in chess? This is a terminology of the game, with sixty problems and their solution; 132 pages.
- Sentencoj de Salomono** (Zamenhof)..... .45
 Just as the Psalms are immortal poetry, the book of Ecclesiastes immortal philosophy, so the Proverbs are immortal popular wisdom. To be sure, here and there an idea may be outgrown, but in the main this book is a compendium of common sense, based on race experiences dating back to prehistoric jungles. The eloquence is the eloquence of the desert, the brevity of the silent places, but the wealth of thought is a sort of savings bank to which all races and times contributed. Translated from the Hebrew; 39 pages.
- Sub la Meznokta Suno**..... .6
 A book of translations and original sketches of folk-lore and fairy tales from the northland. Illustrated by the author. The 60-cent edition is handsomely bound in vellum de luxe with stamp in two colors. A cheaper edition in paper cover at 35 cents.
- Si Klinigas por Venki** (Goldsmith-Motteau) .. .5
 This five-act comedy is too familiar to need an introduction to Americans, and the translation is by one of the best English Esperantists, author of our much-used dictionary.
- Solve de la Problemo de Lingvo Internacia** .. .3
 A book well calculated to be of benefit to propagandists, writers and lecturers. Written by Prof. Christaller, of Germany, and translated into German, which is printed on parallel pages with Esperanto. In all, 125 pages.
- Songo de Scipio** (Cicero-Runeberg)..... .1
 A booklet of 22 pages, translated from the Latin original and printed in Finland.
- Sub la Negro** (Porchat-Borel)..... .3
 The diary of a young mountaineer, snow-bound. Awarded a prize by the French Academy, and selected for translation because of the simple but interesting language. Says the translator: "The profound religious sentiment of the author permeates the whole work in a discreet, unobtrusive manner."
- T**
- The Why and the Wherefore of Esperanto** .. .1
 Written by Col. John Pollen and reprinted from the *Bombay Gazette*. An article intended to inform the outsider just what Esperanto is, its aim, need, etc. Pages, 28.
- Tra la Esperanta Literaturo**..... .4
 A collection of fifty selections from various sources—extracts from Esperanto books and periodicals, all different authors. Pages, 105.
- Trezoro de l' Sortistoj** (Marechal)..... .4
 A book of 62 pages, four parts: "Legendo pri la Unua Violono"; one-act comedy, "La Ensorĝigita Ringo"; extracts from Dumas' "William Tell"; one-act comedy, "Ĉu Pumpilurbo havu Pumpilon?"
- Tri Unuaktaj Komedioj** (Tri Aŭtoroj)..... .4
 These three comedies were played during

AMERIKA ESPERANTISTO—DESCRIPTIVE BOOK LIST

the Dresden Congress, and were written for that occasion by A. von Kotzebue, T. Williams and Marie Hankel.

U

Unua Protestantia Diservo (Schneeberger)... .15
A report of the first protestant church service, at the Geneva Congress; text of the songs, prayers, sermon, etc. Twelve pages.

V

La Ventego (Shakespeare-Motteau)..... .75
An Esperanto translation of "The Tempest," in a neat cloth-bound edition of 96 pages.

Verdaj Fajreroj (Romano Frenkel)..... .30
A collection of poems, original and translations, 42 pages.

Verkaro—Libro Unua (Devjatnin)..... .60
A collection of poems, original and translated, and the drama "Boris Godunov," by

Puŝkin. The translator, Devjatnin, is one of the early Russian Esperantists, and his works bear the stamp of careful study of the language.

Vojago Interne de mia Cambro (Meyer).... .25
A literary masterpiece by Xavier de Maistre, translated by the well-known Esperantist, Sam Meyer, of Rochelle, France. Now in the third edition and recognized everywhere as an Esperanto classic.

La Virineto de la Maro (Andersen-Zamenhof) .45
The story of the mermaid, from the "Kresomatio," illustrated by Hilda May Brodie. Pages, 42.

BACK NUMBERS

of this magazine, for propaganda purposes, one cent a copy. September 1909 and later. Selection not permitted. Order ten or more copies.

FAKETO REKLAMETA

P RICE per line under this heading, 10c; minimum charge, 20c, for which a one-line address is published two issues. In the Correspondence Department, the sign **P** indicates that the advertiser desires only post cards; **L**, only letters; without sign, both letters and cards.

P REZO po linio en tiu ĉi fako, Sd. 20; minimuma sumo, Sd. 40; por kio oni enpresas en du numeroj unulinian adreson. En la Fako de Korespondado, la signo **P** montras, ke la anoncanto deziras nur post-kartojn; **L**, nur leterojn; sen signo, kaj leterojn kaj kartojn.

KORESPONADO

P Sro. Farnsworth Wright, 507 West 4th Street, Reno, Nevada.
Pro. John C. Vasselin, Blossburg, Tioga County, Pa.
Esperantista socialisto deziras korespondadi kun fremdaj esperantistaj socialistoj pri la temo.—Sro. L. E. Drake, Box 35, Bellevue, Alta, Canada.

Tiu, kiu neniam reklamas, neniam rikoltas. Lerta reklamado estas multiplikado de bona konsilo. Bona konsilo estas, skribu nun reklamajon kaj sendu al Amerika Esperantisto por la Oktobra numero.

Esperantist, English, seeks situation in country, any kind of work. Free elementary, advanced or conversational lessons in Esperanto.—Care Mr. Drury, 32 Madison Street, East Weymouth, Mass.

REKLAMADO

Pro la multaj plendoj pri nerespondo la administrantoj de Amerika Esperantisto decidis ne plu enpresi senpage adresojn de fremdlandaj esperantistoj. Oni de nun nepre sendu kvar respondkuponojn aŭ Sm. .40 por ĉiujna enpresado de adreso, kaj oni nepre respondu al korespondantoj. Ni tute rifuzas enpresi adresojn de tiuj, kiuj ne respondas, se ni povas esti certa pri sufiĉe da faktoj.

IMPORTITAJ ESPERANTISTAJ PINGLOJ

La verda emajlita stelo kun surskribo "Esperanto," kiu estas ĉie konata kaj portata en Eŭropo. Pinglo, broŝo, aŭ kravatpinglito: 25c; Poŝhorloĝĉena pendaĵo, kun stelo sur ambaŭ flankoj: 40c.—N. H. Hastings, Tech. Chambers, Boston, Mass., U. S. A. Agento.

Pro ĉiuj raportoj pri la Sesia Kongreso, tiu enpresota en Amerika Esperantisto estos certe la plej bone ilustrita kaj interesa. Mendu nun multajn ekzemplerojn por distendo inter viaj fremdlandaj amikoj kaj korespondantoj. La prezo estas nur kvin centoj se vi mendas kvin aŭ pli multajn.

Sro. A. Duff, La unua kaj sola Esperanta ĉapelisto por viroj, en Usono. 1424 Fifth Ave., bet., 116th and 117th Sts., 136 Lenox Ave., near 116th St. Subway Station, New York.

“NIKODEMO”

(Wake Nicodemus)

Kanto kun Rekantajo, de H. W. Work. Esperantigita de E. L. Kearney.
Arangita kaj Eldonita de Jack Edwards, Aberystwyth, G. B. England.
Ankaŭ havebla de la Brita Esperanta Asocio. Prezo, 25 sd., aŭfrankite (du respondkuponoj).
133 High Holborn, London.

ELEMENTS OF ESPERANTO

A booklet of 16 pages, with alphabet, pronunciation, grammar, word-building, and a story—"La Feino." An excellent propaganda work, and cheap. Fifty copies for 30 cents, 50c per hundred.

PROPAGANDA MATTER ESPERANTO KEYS.

Foreign languages, per copy.....	\$.02
English Key, per copy.....	.02
English Key, in lots of 25 or more, each....	.01

The "Key" is a booklet of 32 pages, and can be enclosed in a letter. By its use any intelligent person can translate a letter written in Esperanto, though he has never before seen a specimen of the language. You must send, of course, a "Key" in the language of the person addressed. We carry them in Bohemian, Danish-Norwegian, Dutch, French, German, Hungarian, Italian, Portuguese, Russian, Spanish, Swedish.

THE "TUTO."

In Foreign Languages, each.....	\$.05
---------------------------------	-------

We carry the "Tuto" in Bohemian, French, German, Italian, Spanish, Swedish.

Whole of Esperanto (English edition).....	.05
One Dozen Copies (English edition only)....	.25

The "Tuto," or Whole of Esperanto, is a book containing the elements, grammar, and vocabulary of Esperanto, same as the Key, with the addition of some comment and a short story (Andersen's "Ugly Duckling"). Its full name is "The Whole of Esperanto, and the means of learning it by reading a little story." Seldom used as a text book, but excellent for propaganda purposes.

Introduction to Esperanto (Baker)10
---	-----

A brief elementary discussion of the principles of grammar and word-building, and a Hindu story of creation, with notes and translation in parallel, with vocabulary. Intended only to acquaint the reader in a general way with Esperanto; 32 pages, art cover. Widely used for propaganda purposes, and sold in quantities of five or more at five cents each.

SONGS AND SONG BOOKS

Saluto al la Verda Stelo10
(For Esperanto clubs; five or more, 5c each).	
Nokta Poemo (Bendix)35
Ho, Mia Kor'! (Guivy)35
La Du Muloj (Guivy)50
En Songo (Guivy)50
Okuloj Viaj (Mabon)35
Ne Estaa che la Batalejo (Mabon)50
La Gaja Migranto (Mabon)50
Tekstaro de Bonkvataj Britaj Kantoj..	.15
(Five or more copies, 10c each.)	
En Monto (Bendix)50
Himno al Zamenhof (Deshays)35
La Kanto de l'Cigno (F. de Menil)35
La Vojo (Deshays)20
Kuhas Somero (F. de Menil)35
Mi Audaas Vin (L. Zamenhof-Harris)35
Birdoj Forflugu (Seyanaeve-Guivy)50
Himno (Dombrovski-Guivy)40
Serenado (Butler-Bird)35
Esperanta Kristana Kantareto20

GAMES

Esperanto-Kriketo (W. M. Page).....	.40
-------------------------------------	-----

The game is one in which the players take sides, each playing against the other. No ludilo is required for the game, the set consisting simply of twenty-five score-sheets, each with a copy of the rules printed on the back. These sheets are good for twenty-five games.

Cio, (a game).....	.50
--------------------	-----

A set of fifty cards, each containing forty Esperanto words, with directions for playing a number of interesting games. By Winifred S. Stoner. Combines amusement with an excellent memory exercise. Printed on playing-card enameled bristol, round-cornered and packed in a neat carton.

PINS, BUTTONS, CARDS

Enameled Green Star, with gilt edges and gilt letter E in center, each.....	.25
Portrait of Dr. Zamenhof, embossed on a small rectangle of bronze, each.....	.25
Colored photo button, portrait of Dr. Zamenhof, each.....	.15
A white celluloid button bearing green star and the words, "Lingvo Internacia—Esperanto," each.....	.10
In quantities of five or more at one order, each.....	
Fine imported post cards, portraits of Dr. Zamenhof, three for.....	.10
Esperanto Flag Cards, two for.....	.05

AMERICAN ESPERANTIST COMPANY

700 EAST FORTIETH STREET

CHICAGO

Let's Get An Early Start

MUCH DEPENDS, in the day's work, on how early one starts.

One autumn month in Esperanto propaganda work is better than two months in spring or three months in summer. Last year our start was too slow—why, we hardly knew we were alive until January!

Ever see a good foot-racer, his spike-toed shoes gripping the ground behind and his body leaning 'way out over the line?

It takes that sort of start to win!

Now, if you want to help Amerika Esperantisto get into full speed by September 15th this year, order right now as many copies of the Congress number (October) as you can use. Go over the big Descriptive Book List in this number and order now the books you had intended to buy later.

Let's get an early start, and a swift one, and stir things up this fall!

As to those extra Octobers, just remember that they're only five cents a copy in bundles of five or more.

Daily Bulletin of the Congress

IN THE interest of general publicity for Esperanto, Amerika Esperantisto will issue, at Washington, a daily type-written bulletin of "copy" for newspapers which will want more than the usual short dispatches. Every effort will be made to have these bulletins thoroughly readable, and good "live copy" such as every newspaper likes to get. The bulletins will be given free to every person at Washington who will agree to mail them, with a personal note, to the editor of his home paper.

We realize that many who will not come to Washington would like to receive these bulletins and would carry them in person to the local editor and "talk up" Esperanto with him. But if very many order them sent by mail it will mean extra clerk hire and postage, so you can send twenty-five cents for the service. We will not publish these bulletins for fun or money, but to make the most possible out of a big opportunity for publicity. Therefore don't order them unless you expect to take them to your editors, and if there are two or three papers in your town and you'll see them all we'll send extra copies of the bulletin for that same 25 cents. Enclose the money or stamps and address your letter: Amerika Esperantisto, Esperanto Congress, Washington, D. C.

The American
Esperanto Book
ARTHUR BAKER

"The very best manual yet produced."—*The British Esperantist*